

344.0028

8514 ๓

ย. 3

ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปริญญานิพนธ์

ของ

ชาตรี ม่วงสว่าง

ร 6 ต.ล. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

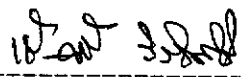
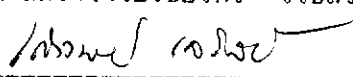
พฤษภาคม 2537

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

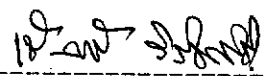
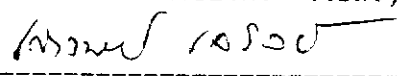
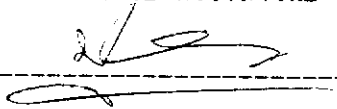
190376

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปัญหานี้นับแล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

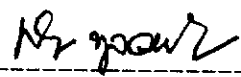
คณะกรรมการควบคุม

ประธาน
(รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธศิริ)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

คณะกรรมการสอบ

ประธาน
(รองศาสตราจารย์เชียรศรี วิวิธศิริ)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 4 เดือน พ.ค. พ.ศ. 2537

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งในการให้ความรู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก รองศาสตราจารย์เชิยรศรี วิวิธศิริ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลย์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและเอาใจใส่จากท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง พร้อมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์พิภพ กาญจนะ อาจารย์บุญสม นาวานุเคราะห์ ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ และอาจารย์สถิตย์ วงษาหวดี ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ คุณรังรอง สีทองดี คุณอนิรุทธ คัมภักวี คุณเมตตา นิรัตน์ตระกูล ตลอดจน พี่ ๆ และเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นทุกคน ที่คอยใต้ถามและช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างยิ่ง

คุณค่าและความดีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่พ่อ-แม่ ครู-อาจารย์ ที่เป็นผู้นำชีวิตและวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ชาตรี ม่วงสว่าง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	7
ความเป็นมาของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	7
ประเภทของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	10
หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อ	14
ความหมายของสื่อ	14
ประเภทของสื่อ	15
หน้าที่ของสื่อ	16
การผลิตสื่อ	17
การใช้สื่อ	19
สื่อการศึกษานอกโรงเรียน	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	26
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน	35
ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษา นอกระวังเรียน	38
ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกระวังเรียน	51
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกระวังเรียน	60
ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสา สมัครการศึกษานอกระวังเรียน	97
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	101
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	101
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	101
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	102
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	103
อภิปรายผล	106
ข้อเสนอแนะ	115

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	117
ภาคผนวก	122
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	123
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	125
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	128
ประวัติย่อผู้วิจัย	144

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในพื้นที่ที่ปกติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	28
2 จำนวนและร้อยละของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตาม สถานภาพส่วนตัว	35
3 จำนวนและร้อยละในการใช้สื่อของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามสภาพการใช้สื่อแต่ละชนิด	38
4 จำนวนครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนแยกตามเหตุผลที่ไม่ได้ใช้สื่อ แต่ละชนิด	41
5 จำนวนของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนแยกตามจุดประสงค์ที่ได้ใช้สื่อ แต่ละชนิด	44
6 คะแนนและอันดับที่เกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียน	47
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกเป็นรายด้าน	51
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ด้านชนิดของสื่อ จำแนกเป็น รายข้อ	52
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ด้านเนื้อหาของสื่อ จำแนกเป็น รายข้อ	54
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ด้านการบริการสื่อ จำแนกเป็น รายข้อ	59
11 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา นอกโรงเรียนเป็นรายด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา	61

[illegible]

22	เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา นอกโรงเรียนด้านการบริการสื่อเป็นรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์ การฝึกอบรมด้านสื่อ	95
23	ปัญหาและข้อเสนอนะด้านชนิดของสื่อ	97
24	ปัญหาและข้อเสนอนะด้านเนื้อหาของสื่อ	98
25	ปัญหาและข้อเสนอนะด้านการบริการสื่อ	99
26	ปัญหาและข้อเสนอนะอื่น ๆ เพิ่มเติม	100

บทนำ

บทนำ

การศึกษานอกโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ที่อยู่นอก ระบบโรงเรียน เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมีโอกาสได้รับการศึกษาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต โดย มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น เพื่อให้มีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนจึงมีความสำคัญไม่เพียงแต่ช่วยลดช่องว่างในการศึกษา ของประชาชนเท่านั้น ยังช่วยให้บุคคลมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตดังระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ว่า "รัฐพึงเร่งจัดและสนับสนุนการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อเปิดโอกาสให้ บุคคลได้รับการศึกษาตลอดชีวิต โดยเฉพาะผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นอันดับแรก" (ทองปลิว ช่มชื่น. 2530 : 69) โดยมีกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน่วยงานหลักมี บทบาทหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานและจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกพื้นที่ ทั่วประเทศ จากการดำเนินงานและจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่ผ่านมาประสบปัญหา หลายประการ เช่น ไม่มีระบบข้อมูลที่ชัดเจนโดยเฉพาะข้อมูลพื้นฐานในระดับหมู่บ้าน เกี่ยวกับ ด้านประชากร ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข และด้านเศรษฐกิจ ขาดการประสานงาน ขาดการ นิเทศและติดตามผล ตลอดจนไม่สามารถให้บริการกับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกโรงเรียนได้ทั่วถึง เนื่องจากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับด้านงบประมาณ ด้านกำลังคน และด้านวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ

จากสภาพปัญหาอุปสรรคข้างต้น จึงเป็นความจำเป็นต้องมีครูอาสาสมัครการศึกษานอก โรงเรียนเพื่อเข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทยในฐานะ เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การศึกษานอกโรงเรียนประจำตำบล โดยมีการกิจที่สำคัญดังนี้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 3 - 4)

1. เป็นผู้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ที่รับผิดชอบให้มีความชัดเจนและเป็นปัจจุบันเกี่ยวกับ ด้านประชากร ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ และด้านอื่น ๆ เพื่อไว้ประกอบการตัดสินใจ

ในการดำเนินงานและจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ที่สามารถตอบสนองความสนใจและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้

2. เป็นผู้ติดต่อประสานงานเพื่อดำเนินงานและจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ
3. เป็นพื้นที่ติดตามและรายงานผลการดำเนินการและการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบในพื้นที่รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
4. เป็นผู้กระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเห็นความสำคัญของงานการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้เป็นประโยชน์และมีความต่อเนื่อง
5. เป็นผู้จัดระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนในการดำเนินงานและจัดกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนให้สามารถตอบสนองความสนใจและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้
6. เป็นผู้ดำเนินงานและจัดกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบให้มีความคล่องตัว รวดเร็ว และมีความยืดหยุ่นในการดำเนินงานและจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน
7. เป็นผู้ให้บริการกิจกรรมงานการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบได้อย่างกว้างขวางและครอบคลุมทุกพื้นที่กลุ่มเป้าหมายที่อยู่นอกโรงเรียน

จากภารกิจดังกล่าวจะเห็นได้ว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการดำเนินการและจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในทุกรูปแบบในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งในการปฏิบัติงานที่จะให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ด้วย

องค์ประกอบที่นับว่ามีความสำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนอย่างหนึ่งก็คือ สื่อ ซึ่งสื่อจะทำหน้าที่เป็นตัวกลางที่จะถ่ายทอดข่าวสารหรือเรื่องราวที่น่าสนใจเพิ่มพูนความรู้แก่ประชาชน สร้างแนวคิด ค่านิยม ประสพการณ์และกิจกรรมต่าง ๆ (ไชยยศ เรืองสุวรรณ. 2520 : 25) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานการศึกษานอกโรงเรียน ในพื้นที่ชนบท ซึ่งมีครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบต้องปฏิบัติงานด้วยความคล่องตัว ทันต่อสถานการณ์และถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง สื่อที่ใช้กับงานการศึกษานอกโรงเรียนสามารถแบ่งได้คือ สื่อสิ่งพิมพ์ที่เป็นเล่ม เช่น หนังสือ การ์ตูน หนังสือแบบเรียน ฯลฯ สื่อสิ่งพิมพ์ที่ไม่เป็นเล่ม เช่น โบสเตอร์ แผ่นปลิว แผ่นพับ ฯลฯ

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เทป สไลด์ วีดิโอ ฯลฯ สื่อเกม เช่น เกมเรื่องการทำงานร่วมกัน ฯลฯ สื่อการแสดง เช่น หมอลำ ลำตัด เพลง ฯลฯ และสื่อบุคคลซึ่งเป็นสื่อสำคัญเพราะสามารถสื่อความหมายได้ดีกว่าสื่ออื่น ๆ แม้ว่าจะมีสื่ออย่างอื่นสมบูรณ์แล้วก็ยังคงใช้สื่อบุคคลเข้าประกอบอยู่นั่นเอง เช่น การอภิปรายกลุ่ม การเชิญผู้รู้มาเป็นวิทยากร เป็นต้น (สุนทร สุนันท์ชัย. 2529 : 167) ซึ่งสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ย่อมเข้าไปมีบทบาทต่อบุคคลที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ดังที่ เขียวศรี วิวิธสิริ (2535 : 80) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษา นอกโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับบุคลากรและสื่อเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับกลุ่มเป้าหมายควรมีโอกาสสร้างสื่อใช้เองหรือสร้างร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย นอกเหนือไปจากสื่อที่ผลิตมาจากส่วนกลางหรือหน่วยเหนือ เพราะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับสภาพปัญหามากที่สุด มีโอกาสผลิตสื่อได้เหมาะสมมากกว่าและยังก่อให้เกิดความภาคภูมิใจที่สามารถสร้างสรรค์งานด้วยฝีมือของตนเองอีกด้วย

แต่จากสภาพปัจจุบันการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนยังพบกับปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับสื่อในหลาย ๆ ด้าน เช่น ปัญหาขาดวัสดุอุปกรณ์ สื่อ แบบเรียน ปัญหาการผลิตสื่อใช้เองมีน้อยเพราะขาดงบประมาณ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2535 : 65) จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นประกอบกับการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่ายังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา เพื่อที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคและกรมการศึกษานอกโรงเรียนจะได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดหา ผลิต พัฒนาและปรับปรุงสื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการใช้ในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อและความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอก

โรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจำแนกตามตัวแปร วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ

3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ทำให้ทราบสภาพการใช้สื่อในการปฏิบัติของครูอาสาสมัครฯ โดยเฉพาะในเรื่อง ความต้องการสื่อตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียน

2. ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรมการศึกษานอกโรงเรียนในการนำผลการศึกษา ไปใช้ประกอบการพิจารณา วางแผน จัดทำ ผลิต พัฒนาและปรับปรุงสื่อให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างคล่องตัวมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนเขตพื้นที่ปกตินภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด รวมทั้งสิ้นจำนวน 364 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้จากการสุ่มโดยวิธีการจับฉลาก จำนวน 208 คน ซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่ 10 จังหวัด
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ศึกษาความต้องการสื่อที่ใช้ในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาความต้องการในด้านชนิด เนื้อหา และการบริการสื่อ

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

4.1.1 วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น

- 1) อนุปริญญา
- 2) ปริญญาตรี

4.1.2 ประสบการณ์การปฏิบัติงานครูอาสาฯ จำแนกเป็น

- 1) ต่ำกว่า 2 ปี
- 2) ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป

4.1.3 ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ จำแนกเป็น

- 1) เคย
- 2) ไม่เคย

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนใน 3 ด้านคือ

4.2.1 ความต้องการด้านชนิดของสื่อ

4.2.2 ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ

4.2.3 ความต้องการด้านการบริการสื่อ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง บุคลากรของกรมการศึกษา
นอกโรงเรียนที่ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ดำเนินการจัดและติดตามผลกิจกรรมการศึกษานอก
โรงเรียนทุกรูปแบบ ถือเป็นตัวแทนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในระดับตำบล ครู
อาสาสมัครเป็นผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยมี
ฐานะเป็นลูกจ้างชั่วคราว ปฏิบัติงานประจำอยู่ในพื้นที่ ในที่นี้หมายถึงครูอาสาสมัครการศึกษา
นอกโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติที่ปฏิบัติงานใน 17 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. สื่อในการปฏิบัติงาน หมายถึง เครื่องมือหรือสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นสื่อกลางที่ครู อาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนใช้ในการปฏิบัติงาน จัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียน ทุกรูปแบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สื่อที่ใช้โดยทั่วไปจะอยู่ในรูปของ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิควิธีการ

3. สภาพการใช้สื่อ หมายถึง สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันที่เกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงาน ของครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน เช่น สื่อที่ได้ใช้ สื่อที่ไม่ได้ใช้ สื่อที่นำไปใช้ประโยชน์ มากที่สุด เป็นต้น

4. ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความประสงค์อันเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสื่อที่นำมาใช้แก้ปัญหาพัฒนาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษาออก โรงเรียน ซึ่งในการวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาความต้องการสื่อของครูอาสาสมัครการศึกษาออก โรงเรียนใน 3 ด้านดังนี้

4.1 ความต้องการด้านชนิดของสื่อ หมายถึง ชนิดหรือประเภทสื่อที่ครู อาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนมีความต้องการเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีอยู่หลายชนิด ทั้งในประเภทวัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิควิธีการ เช่น แผ่นพับ เครื่องรับวิทยุ นิทรรศการ เป็นต้น

4.2 ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ หมายถึง เนื้อหาสาระหรือความรู้ที่จะ ได้จากสื่อหรือมีในสื่อที่ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนต้องการ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น เนื้อหาเรื่องการเกษตร เนื้อหาเรื่องการศึกษา เนื้อหาเรื่องสุขภาพอนามัย เป็นต้น

4.3 ความต้องการด้านการบริการสื่อ หมายถึง การอำนวยความสะดวก ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับสื่อที่ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนต้องการให้ศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานช่วยเหลือ เช่น ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดมีหน่วยบริการสื่อตามอำเภอทุกอำเภอ ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมเรื่องการใช้สื่อ ในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาเสนอตามลำดับหัวข้อคือ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสื่อ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ความเป็นมาของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนให้ได้รับการศึกษาที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างกว้างขวางในด้านการศึกษาพื้นฐาน มีความรู้และทักษะอาชีพ ได้รับการด้านข่าวสารข้อมูล ตลอดจนรับรู้และรับทราบความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ในสังคม และใช้ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้น เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองในการดำเนินงานจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน โดยอาศัยกลไกการทำงานและทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน โดยเฉพาะครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งมีความเป็นมาดังที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2532 : 1 - 4) ได้กล่าวไว้พอสรุปได้ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2513 กระทรวงศึกษาธิการโดยกองการศึกษาผู้ใหญ่ ได้ทำการทดลองจัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขึ้นที่จังหวัดลำปางและแพร่ ปรากฏว่าประสบผลเป็นที่น่าพอใจ และขยายการดำเนินงานไปยังจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ จนถึงปี พ.ศ. 2517 โดยจัดการศึกษาผู้ใหญ่ ในรูปชั้นเรียน มีการจัดการเรียนการสอนในเวลากลางวัน โดยอาศัยครูประจำการในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นผู้สอน ก่อนสอนจะต้องเข้ารับการอบรมพิเศษเป็นเวลา 6 วัน ก่อนจะได้รับค่าตอบแทนเป็นรายชั่วโมง ๆ ละ 30 บาท และต้องมีผู้เรียนอย่างน้อย 25 คนต่อ

ห้องเรียน จึงจะเปิดชั้นเรียนได้ อย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมการสอนในรูปแบบชั้นเรียนนี้ประสบปัญหาบางประการ คือ

1. ชาวชนบทผู้ไม่รู้หนังสือเกือบทั่วไปจะอาศัยอยู่กับกระจุกกระจายตามหมู่บ้านต่าง ๆ ยากที่จะรวบรวมผู้เรียนให้มาเรียนในสถานที่เดียวกันได้ครบตามจำนวนที่กำหนดให้ เปิดชั้นเรียนได้ทำให้การจัดการไม่รู้หนังสือหมดไปในแต่ละหมู่บ้านดำเนินไปด้วยความลำบาก

2. การจัดการเรียนการสอนในช่วงกลางคืน มีผลให้ผู้เรียนบางคนที่มีเวลาว่างเฉพาะเวลากลางวันไม่สามารถมาเรียนได้ รวมทั้งสภาพแวดล้อมบางประการในหมู่บ้าน เช่น สภาพถนนหนทาง ไฟฟ้า ทำให้ผู้สนใจเข้าเรียน แต่บ้านอยู่ไกลไม่สะดวกในการมาเรียน

นอกจากนี้ยังพบว่า การมีครูผู้สอนอยู่ประจำที่มีผลให้ครูผู้สอนมักสอนผู้เรียนได้ประมาณ 1-2 รุ่น แล้วต้องเลิกสอนเนื่องจากจำนวนผู้ไม่รู้หนังสือที่เหลืออยู่ไม่มากพอจะกำหนดเปิดเป็นชั้นเรียนได้ ทำให้รัฐต้องสิ้นเปลืองงบประมาณในการจัดอบรมครูใหม่ทุกปี

จากปัญหาดังกล่าว กองการศึกษาผู้ใหญ่ในขณะนั้นจึงได้คิดจ้างบุคลากรในท้องถิ่นของจังหวัดต่าง ๆ เพื่อทำปฏิบัติงานเต็มเวลาได้ เรียกว่า "ครูเดินสอนกลุ่มผู้เรียนตามบ้าน" ทำการสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ต่อมาได้เพิ่มคำว่า "อาสาสมัคร" ขึ้นเป็น "ครูอาสาสมัครเดินสอน" หรือจะเรียกสั้น ๆ ว่า "ครูเดินสอน" ซึ่งครูเดินสอนเหล่านี้ต้องทำงานหนัก ลักษณะงานที่ปฏิบัติมีความยากลำบากต้องปฏิบัติงานในชนบทที่ห่างไกล กระทรวงศึกษาธิการได้อนุมัติให้จัดการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จประเภทครูอาสาสมัครเดินสอนขึ้น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517

ในปี พ.ศ. 2521 กองการศึกษาผู้ใหญ่ได้จัดประชุมประเมินผลครูอาสาสมัครที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ จังหวัดลำปาง ในการประชุมดังกล่าว ที่ประชุมได้พูดถึงปัญหาในการจัดกลุ่มการสอนของครูว่า ในความเป็นจริงครูส่วนใหญ่ทำการสอนได้ไม่เกิน 2 กลุ่ม โดยใช้เวลาสอนในเวลากลางคืน ทำให้ครูมีเวลาว่างในตอนกลางวัน จึงเห็นควรเพิ่มบทบาทครูในงานเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนมากขึ้น

ในปี พ.ศ. 2522 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเชียงใหม่ ได้จัดสัมมนาครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขึ้นที่ค่ายลูกเสือจังหวัดเชียงใหม่ และได้มีการกล่าวถึงเรื่อง

"บทบาทใหม่ของครูอาสาสมัครเคลื่อนสอน" ในฐานะที่ครูอาสาสมัครเคลื่อนสอนเป็นบุคลากรของ
กรมการศึกษานอกโรงเรียนประเภทที่ทำงานใกล้ชิดกับประชาชนกลุ่มเป้าหมายในชนบทมากที่สุด
จึงควรมอบหมายงานเกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียนประเภทอื่น ๆ ซึ่งในหลักการเกี่ยวเนื่อง
กับการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จอยู่แล้ว ให้ครูอาสาสมัครเคลื่อนสอนได้จัดและติดตามงานเหล่านี้ด้วย
โดยให้เป็นตัวแทนของกรมการศึกษานอกโรงเรียนอย่างแท้จริง ในอันที่จะจัดกิจกรรมการศึกษา
นอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ในปี พ.ศ. 2523 กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้ดำเนินการปรับปรุงโครงการครู
อาสาสมัครเคลื่อนสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จตามแนวข้อเสนอนี้ที่ได้จากการประชุมติดตาม
ผลที่กล่าวมาข้างต้น และที่ประชุมผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดที่มีครูอาสาสมัคร
ปฏิบัติงานอยู่ โดยขยายบทบาทให้ครูอาสาสมัครสอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเป็นงานหลัก
การจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ และการประสานงานด้านการพัฒนาเป็นงานรอง
ทั้งนี้ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2523 เป็นต้นมา โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ

ในปี พ.ศ. 2530 กรมการศึกษานอกโรงเรียนมีนโยบายเร่งรัดการให้บริการการ
ศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบในชนบท ให้ได้คุณภาพและปริมาณเพิ่มขึ้นตามแผนพัฒนาการศึกษา
นอกโรงเรียน ฉบับที่ 6 (2530-2534) กิจกรรมดังกล่าวเป็นรูปแบบวิธีการทำงานร่วมกัน
ระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับประชาชน และเป็นการส่งเสริมให้ชุมชนได้ช่วยเหลือชุมชน ซึ่งเป็น
รูปแบบที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาชนบทของรัฐที่มุ่งส่งเสริมการพัฒนาแบบพึ่งตนเองในการ
ดำเนินงานดังกล่าวให้กว้างขวางทั่วถึงและได้ผลดี จำเป็นต้องมีครูอาสาสมัครฯ ซึ่งเป็นตัวแทน
กรมการศึกษานอกโรงเรียนในท้องถิ่นโดยพัฒนาการดำเนินงานครูอาสาสมัครฯ ให้สอดคล้องกับ
การพัฒนาโลกและระบบบริหารงาน ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่องจาก
ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน มีการปรับปรุงการดำเนินงานของครูอาสาสมัครฯ
ในลักษณะประจำพื้นที่ระดับตำบลเพื่อทำหน้าที่วางแผนส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัด
การศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบ และจากการติดตามผลที่ผ่านมาพบว่าครูอาสาสมัครฯ
เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการจัดส่งเสริมและประสานงานด้านพัฒนาชนบท ช่วยดูแล ประสานงาน
ติดตามผลและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในระดับท้องถิ่นได้อย่างกว้างขวาง ดังนั้น กรมการศึกษา

นอกโรงเรียนจึงได้วางแผนการขยายครูอาสาสมัครฯ โดยกำหนดให้มีครูอาสาสมัครฯ ประจำตำบล ตำบลละ 1 คน ทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2534

ในการนี้ กรมการศึกษานอกโรงเรียนได้พิจารณาเปลี่ยนชื่อจากครูอาสาสมัครเคลื่อนสอน การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จเป็น "ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน" และได้พัฒนาปรับปรุงบทบาทของครูอาสาสมัครฯ ให้สามารถปฏิบัติงานด้านส่งเสริม ประสานงานและติดตามผลการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชนบท การปรับปรุง ขยาย และควบคุมดูแลคุณภาพงานการศึกษานอกโรงเรียนในท้องถิ่นอีกด้วย

ประเภทของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน แบ่งได้ 6 ประเภทดังนี้ (บุญเลิศ มาแสง, 2534 : 21 - 24)

1. ครูอาสาสมัครในเขตพื้นที่ปกติ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติมีหน้าที่รับผิดชอบงานการศึกษานอกโรงเรียนในเขตพื้นที่ 1 ตำบล ตามที่ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดมอบหมาย โดยมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ดำเนินการจัดและติดตามผลกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกรูปแบบ ตลอดจนขยายงานการศึกษานอกโรงเรียนให้กว้างขวางและทั่วถึงตามแนวทางที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาของรัฐ นอกจากนั้นยังต้องประสานความเข้าใจกับประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อใช้ทรัพยากรในพื้นที่จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ครูอาสาสมัครประจำตำบลมีหลักการทำงาน ดังนี้

1.1 คัดเลือกหมู่บ้าน 1 หมู่บ้าน ในเขตตำบลที่รับผิดชอบเป็นหมู่บ้านหลัก โดยให้ยึดเกณฑ์ความสะดวกในการเดินทางไปยังหมู่บ้านอื่น และตามความพร้อมของหมู่บ้านที่จะอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ เช่น สถานที่ที่เหมาะสมสำหรับจัดทำแหล่งความรู้หมู่บ้านที่สามารถจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนได้หลากหลาย รวมทั้งการจัดระบบข้อมูลต่าง ๆ และการจัดประชุม

1.2 ครูอาสาสมัครจะต้องปฏิบัติงานและดำรงชีวิตอยู่ในหมู่บ้านหลักนี้ และปฏิบัติงานจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนในหมู่บ้านอื่น ๆ ในตำบลตามเกณฑ์ที่ได้รับมอบหมาย

1.3 ในหมู่บ้านหลักครูอาสาสมัครจะต้องจัดให้เป็นศูนย์รวมของข้อมูลด้านต่าง ๆ เช่น สภาพทั่วไปของหมู่บ้านและประชาชน ตลอดจนข้อมูลผลการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนของแต่ละหมู่บ้าน และของตำบลเป็นภาพรวม และครูอาสาสมัครจะต้องจัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนในหมู่บ้านอย่างกว้างขวาง เพื่อเป็นตัวอย่างแก่หมู่บ้านอื่นได้ ทั้งนี้ตามแนวทางและเกณฑ์ที่ได้รับมอบหมาย นอกจากนี้แหล่งความรู้หมู่บ้านที่หมู่บ้านหลักเป็นเสมือนสำนักงานของครูอาสาสมัครและเป็นศูนย์ประสานงานการศึกษาออกโรงเรียนของตำบลที่รับผิดชอบ

2. ครูอาสาสมัครในพื้นที่ อพป. (หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง) ครูอาสาสมัครประเภทนี้มีหลักการปฏิบัติงานและหน้าที่ความรับผิดชอบเหมือนครูอาสาสมัครในพื้นที่ ปกติทุกประการยกเว้นกำหนดหมู่บ้านหลัก ครูอาสาสมัครในพื้นที่ อพป. ใช้หมู่บ้าน อพป. ในตำบลที่ได้รับมอบหมายเป็นหมู่บ้านหลัก และปฏิบัติงานในหมู่บ้านอื่นเหมือนในเขตพื้นที่ปกติ

3. ครูอาสาสมัครโครงการศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา (ศศช.) ครูอาสาสมัครคือครูประจำศูนย์การศึกษาเพื่อชุมชนในเขตภูเขา หรือครู ศศช. มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาและการให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนในเขตภูเขา ในรูปของการศึกษาออกโรงเรียนที่มีวิธีการเรียนการสอนและเนื้อหายืดหยุ่นไปตามสภาพความต้องการของชุมชน เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรซึ่งต้องใช้เวลาประมาณ 6 ปี สำหรับเด็กชาวเขาที่ศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และใช้เวลาเรียนประมาณ 4-6 ปี สำหรับผู้ใหญ่จะได้ประกาศนียบัตร ซึ่งมีศักดิ์และสิทธิเทียบเท่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติ และการพึ่งพาตนเองของราษฎรไทยบริเวณชายแดน ครูอาสาสมัครเพื่อเสริมความมั่นคงของชาติและการพึ่งพาตนเองของราษฎรไทยบริเวณชายแดน หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า "ครูอาสาสมัครชายแดน" นั้นเกิดขึ้นจากแนวคิดที่ว่าประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณชายแดนมีปัญหาดังต่าง ๆ มากมาย เช่น ยาเสพติด โจรผู้ร้าย การแทรกซึมจากฝ่ายตรงข้าม ความยากจน เป็นต้น นอกจากนั้นเขายังอยู่ห่างไกลจากบริการของรัฐในด้านต่าง ๆ อีกด้วย เช่น การศึกษา การอาชีพ การสาธารณสุข ความปลอดภัย และอื่น ๆ น่าจะได้รับการเหลียวแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเขาเหล่านั้นให้

ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ประชาชนชายแดนมีความเป็นไทย รู้หนังสือไทย มีสัมมาอาชีพที่พอกิน มีสุขภาพอนามัยมีขวัญกำลังใจที่เข้มแข็งและกลมเกลียว มีความพร้อมที่จะต่อสู้ได้ระดับหนึ่ง มีความสำนึกในความเป็นไทย ห่วงแทนแผ่นดินไทย มีความกนิยมนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นต้น โดยสรุปแล้วเราคาดหวังที่จะให้รัฐของชาติคือประชาชนคนไทยมีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ มีความมั่นคงทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง

การปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครชายแดนจะทำงานเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3-7 คน โดยให้พิจารณาใช้ระยะทางระหว่างหมู่บ้านและความสะดวกในการเดินทางเป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มครูอาสาสมัครชายแดนในแต่ละกลุ่มจะมีความรู้ความสามารถแตกต่างกันออกไป เช่น เกษตรพืช เกษตรสัตว์ การตลาด คหกรรม อุตสาหกรรม ช่างเครื่องยนต์ ช่างก่อสร้าง เป็นต้น โดยให้แต่ละกลุ่มทำงานแบบช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามสาขาวิชาที่ตนถนัด และแต่ละคนต้องรับผิดชอบงานประจำหมู่บ้านของคนเป็นหลักอีกด้วย การปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครชายแดนอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนที่เกี่ยวข้อง

5. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในโครงการจัดที่ทำกินให้ราษฎรผู้ยากไร้ในพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม หรือ คจก. สืบเนื่องจากราษฎรผู้ยากไร้ชาดที่ทำกินได้บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนอันเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ มีผลกระทบต่อสมดุลธรรมชาติและปัญหาที่ดินทำกินได้สร้างปัญหาความขัดแย้งระหว่างราษฎรกับราษฎร และราษฎรกับรัฐบาลมาโดยตลอด ซึ่งเป็นปัญหาต่อความมั่นคงฯ พณฯ นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเป็นหน่วยประสานส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อจัดที่ทำกินให้ราษฎรผู้ยากไร้ ซึ่งเข้าอยู่อาศัยและทำกินก่อนวันที่ 17 มกราคม 2532 ได้สิทธิพื้นที่และอยู่อาศัยไม่เกิน 15 ไร่ โดยถูกต้องตามกฎหมายควบคู่ไปกับการพัฒนาอาชีพอย่างครบวงจร และเพื่อป้องกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติและป่าไม้ หรือพื้นที่อนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร เพื่อสร้างสมดุลธรรมชาติให้กลับคืนตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ครูอาสาสมัครฯ คจก. ในโครงการนี้จะต้องปฏิบัติงานประจำหมู่บ้าน คจก. ที่จัดทำกินหรืออพยพราษฎรในพื้นที่รองรับซึ่งครูอาสาสมัครฯ คจก. จะต้องทำงานร่วมกับศูนย์ปฏิบัติงาน คจก. อันประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ 8 แผนงาน รวม 57 หน่วยงาน

ครูอาสาสมัครฯ คจก. ประจำหมู่บ้านละ 1 คน และทำงานเป็นกลุ่มหมู่บ้านเป็นทีม ทีมละอย่างน้อย 3 คน จาก 3 สาขาที่จำเป็นต้องงานพัฒนาชนบท คือ เกษตรศาสตร์ สังคมศาสตร์ และคหกรรมศาสตร์

สำหรับภารกิจของครูอาสาสมัครฯ คจก. ที่มุ่งเน้นคือการจัดการศึกษาเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา การพัฒนาอาชีพ การฟื้นฟูสภาพป่าไม้ในรูปป่าไม้ชุมชน การจัดบริการข่าวสารข้อมูล ความรู้ในด้านต่าง ๆ การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน การพัฒนาคุณภาพชีวิต การแปรรูปผลผลิต และรายได้จากการเกษตร

ครูอาสาสมัครฯ คจก. เป็นกลไกที่สำคัญในโครงการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต ภายใต้โครงการจัดที่ทำกินให้กับราษฎรผู้ยากไร้ในพื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม หรือ คจก. ซึ่งมีพื้นที่เป้าหมายเริ่มดำเนินการ 352 ป่า ใน 17 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวนราษฎรที่จะจัดทำกินทั้งสิ้นประมาณ 250,000 ครัวเรือน และโครงการนี้จะขยายการดำเนินงานไปยังภาคอื่น ๆ เพื่อสงวนและรักษาทรัพยากรป่าไม้ต่อไป

6. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในโครงการส่งเสริมการใช้ภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (นราธิวาส ยะลา ปัตตานี สตูล สงขลา) ครูอาสาสมัครฯ ประเภทนี้มีบทบาทเป็นแนวหน้าในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนกลุ่มเป้าหมายโดยมีเป้าหมายหลักและเป้าหมายรองในการปฏิบัติงาน ดังนี้

6.1 เป้าหมายหลัก

- 6.1.1 สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานอย่างน้อย 30 คน สำหรับครูอาสาสมัคร 1 คน/1 ปี
- 6.1.2 สสำรวจทักษะทางภาษาไทย (ความสามารถพูด ฟัง อ่าน เขียน) ของกลุ่มเป้าหมายจำนวน 1 ตำบลที่ได้รับการมอบหมาย
- 6.1.3 ประสานงานดูแลกลุ่มผู้เรียนภาษาไทยทางวิทยุ 1 กลุ่มผู้เรียนเป็นอย่างน้อย
- 6.1.4 ดำเนินการและพัฒนากลุ่มส่งเสริมคุณภาพชีวิต 1 กลุ่ม
- 6.1.5 ดูแลการพัฒนาที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านให้สามารถเป็นแบบอย่าง

6.2 เป้าหมายรอง

- 6.2.1 ประสานงานการศึกษาออกโรงเรียนทุกเรื่องในตำบลที่ตนรับผิดชอบ
- 6.2.2 ทำหน้าที่ครูประจำกลุ่มทางไกล (ตามที่ได้รับมอบหมาย)
- 6.2.3 ประสานงานหมู่บ้านบริวารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง (คนละ 1 หมู่บ้าน ตามที่ได้รับมอบหมาย)
- 6.2.4 ประสานงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อ

ความหมายของสื่อ

เบรื่อง กุมุท (2519 : 3) กล่าวว่า สื่อหมายถึงเครื่องมือที่ช่วยเป็นทางให้สารอาศัยผ่านหรืออาจหมายถึงวัตถุที่นำสารไปผ่านเครื่องมือนั้น

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2520 : 8) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สื่อมีความหมายตรงกับ Media นั้น หมายถึงวัสดุที่ใช้เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวแลกเปลี่ยนแนวความคิด ค่านิยม และทักษะ ระหว่างบุคคลกลุ่มชุมชน และสังคม ทั้งนี้วัสดุนั้น ๆ อาจจะใช้ได้ด้วยตัวของมันเองได้อย่างสมบูรณ์เช่น แผนที่ แผนภูมิ รูปภาพ หรืออาจจะใช้กับเครื่องมือ (Hard ware) ก็ได้ เช่น สไลด์ ฟลิ้มสตรีป ฟลิ้มภาพยนตร์ เทป และแผ่นเสียง เป็นต้น

ชม ภูมิภาค (2524 : 19) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สื่อเป็นตัวกลางหรือตัวเชื่อมคำระหว่างจุดหมายปลายทางทั้งสองข้าง

เชียรศรี วิวิธสิริ (2535 : 63) ได้ให้ความหมายว่า สื่อคือตัวกลางที่ใช้ในการสื่อความหมายเป็นเครื่องมือที่มาช่วยทำให้การทำการกิจกรรมต่าง ๆ ง่ายขึ้น หรือคือวัสดุอุปกรณ์วิธีการหรือเทคนิค รวมถึงบุคคลที่จะมาช่วยแก้ปัญหาทำให้กิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและรวดเร็ว

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า สื่อหมายถึงเครื่องมือหรือสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นสื่อกลางที่ใช้ในการปฏิบัติงานหรือจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สื่อที่ใช้โดยทั่วไปจะอยู่ในรูปของวัสดุอุปกรณ์และเทคนิควิธีการ

ประเภทของสื่อ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2520 : 108) ได้แบ่งสื่อออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ส่งผ่านข่าวสารถึงผู้รับ โดยอาศัยช่องทางจากบุคคลถึงบุคคล จะเป็นการสื่อที่ผู้ส่งและผู้รับสารจะมีจำนวน 2 คน หรือมากกว่าก็ได้ สื่อประเภทนี้นิยมมาใช้อย่างกว้างขวางเกือบทุกหน่วยงาน ได้แก่ การพบปะเยี่ยมเยียน การนัดประชุม การอภิปราย การพูดคุย การพูดโทรศัพท์ การบรรยาย การฝึกอบรม การที่เกษตรกรมาพบที่สำนักงาน และการติดต่อทางจดหมาย เป็นต้น

2. สื่อมวลชนหรือสื่อสารมวลชน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารเข้าถึงกลุ่มคนจำนวนมากที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจาย และมีความแตกต่างกันทางฐานะ อายุ เพศ การศึกษา ค่านิยมทางสังคม และอื่น ๆ ได้แก่ แผ่นภาพ สมุดภาพ ไปสเตอร์ แผ่นพลิก กราฟ แผนภูมิ กาลังตูนเรื่อง ป้ายนิเทศ เอกสารคำแนะนำ จดหมายข่าว สิ่งพิมพ์สาธารณะ ห้องสมุด/ที่อ่านหนังสือสาธารณะ สไลด์ ภาพยนตร์ แผ่นโปร่งใส รายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ เทปบันทึกภาพ หุ่นจำลอง ตัวอย่าง ของจริง นิทรรศการ แปลงสาธิต ทัศนศึกษา และเทปบันทึกเสียง เป็นต้น

วิจิตร อวาทกุล (2522 : 109) ได้แบ่งสื่อออกตามลักษณะสื่อออกเป็น 3 ประเภทคือ สื่อประเภทคำพูด (สื่อบุคคล) และสื่อมวลชน แยกได้เป็นสื่อประเภทที่เป็นภาพและเสียง กับสื่อประเภthingsพิมพ์

เชียรศรี วิวิธสิริ (2535 : 64) ได้แบ่งประเภทของสื่อตามลักษณะแนวคิดของเทคโนโลยีทางการศึกษาได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. อุปกรณ์ (Equipment หรือ Devices) เป็นเครื่องมือหรือกลไกประเภทหนัก (Hardware) มีระบบการทำงานด้วยตัวของมันเอง เช่น กล้องถ่ายรูป เครื่องฉายต่าง ๆ (Projectors) คอมพิวเตอร์ เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น

2. วัสดุ (Materials) มีขนาดเล็กเบา (Software) มักเป็นวัสดุสิ้นเปลืองและใช้ประกอบกับสื่อในข้อ 1 เช่น फिल्मภาพยนตร์ ม้วนเทป ภาพนิ่ง ซอส์ แต่วัสดุบางชนิด

ก็สามารถเสนอสิ่งเรื่องราวด้วยตัวของมันเองได้ เช่น แผนภูมิ รูปภาพ หุ่นจำลอง รวมถึงเอกสาร ตำราต่าง ๆ เป็นต้น

3. วิธีการและเทคนิค (Methods and Techniques) อยู่ในรูปของกระบวนการหรือการกระทำเป็นศิลปะของการสื่อความหมายหรือการใช้สื่อ 2 ประเภทข้างต้นก็ได้ เช่น การสาธิต การทดลอง การปฏิบัติจริง นิทรรศการ บทบาทสมมุติ บทเรียนปลายเปิด หรือการเล่นเกมนต่าง ๆ เป็นต้น

หน้าที่ของสื่อ

หน้าที่ของสื่อที่ใช้ในการพัฒนา สรุปได้คือ (Schname. 1964 : 127 - 144)

1. รายงานข่าวสาร เป็นการแจ้งข่าวสารให้ประชาชนทราบ
2. ขยายทัศนวิสัยให้กว้างขวางขึ้นแก่ประชาชน เช่น นำสิ่งที่ไม่เคยพบ ไม่เคยเห็น ไม่เคยได้ยิน เข้ามาสู่ประสบการณ์ของประชาชน
3. สร้างความสนใจเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นกับประชาชน
4. เสริมสร้างความทะเยอทะยานทั้งในส่วนบุคคลและส่วนรวม ตัดความเชื่ออย่างงมงาย
5. สร้างบรรยากาศสำหรับการพัฒนาตั้งแต่กระตุ้นด้วยข่าวสารเพื่อให้เกิดการพัฒนา ขยายทัศนวิสัยของประชาชนในด้านความรู้ต่าง ๆ ให้กว้างขวาง ก่อให้เกิดความสนใจในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของการพัฒนา

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2520 : 25) ให้ความเห็นว่าหน้าที่ของสื่อมี 3 ประการด้วยกันคือ

1. ถ่ายทอดข่าวสารหรือเรื่องราวที่น่าสนใจให้กับประชาชนทราบ
2. เพิ่มพูนความรู้แก่ประชาชน
3. สร้างเสริมความคิด ค่านิยมใหม่ ๆ และกิจกรรมต่าง ๆ

น้อย ศิริโชติ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของสื่อที่ได้วิจัยไว้แล้ว สรุปได้ดังนี้ (น้อย ศิริโชติ.

2524 : 132 - 134; อ้างอิงมาจาก Edgar. 1959 : 65 - 71)

1. เป็นเครื่องสร้างงานที่เป็นรูปธรรมแก่ความคิดรวบยอด ดังนั้นจึงลดการพูดตอบสนองทางวาจา
2. เป็นสิ่งที่สร้างความสนใจเป็นอย่างสูง
3. ทำให้การเรียนรู้มีความคงทนถาวร
4. ให้ประสบการณ์ที่เป็นจริง
5. พัฒนาความต่อเนื่องของความคิด เรื่องนี้เป็นจริงอย่างยิ่งสำหรับภาพยนตร์
6. ช่วยให้ความหมายออกเงยขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นจึงช่วยในการพัฒนาคำพูดและศัพท์ต่าง ๆ
7. ให้ประสบการณ์ที่ไม่สามารถได้รับโดยวิธีอื่น ดังนั้นจึงช่วยทำให้การเรียนรู้มีความลึกซึ้ง มีประสิทธิภาพ และมีความหมายหลากหลาย

การผลิตสื่อ

เชียร์ศรี วิวิธสิริ (2535 : 76 - 77) กล่าวว่า การผลิตสื่อเพื่อใช้ในการสื่อสารหรือถ่ายทอดความรู้โดยทั่วไปจะดำเนินการตามขั้นตอนหลักต่อไปนี้

1. วางแผนโดยบุคคลหรือกลุ่มก็ได้ มาคิดพิจารณาว่าจะทำอะไร อย่างไร
2. สํารวจข้อมูลหรือสภาพปัญหา ซึ่งจะทำได้มาซึ่งหลักการ บริษัท หรือนโยบาย และรายละเอียดในการทำงานต่อไป
3. วิเคราะห์สภาพทำให้ได้มาซึ่งความกระจ่างของข้อมูลที่รวบรวมได้เพื่อนำมาใช้ต่อไป
4. พัฒนาหลักสูตรและเนื้อหาจะมีอะไร อย่างไร ต้องให้สอดคล้องตามสภาพที่วิเคราะห์
5. พัฒนาสื่อซึ่งหมายรวมถึงวัสดุ อุปกรณ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ ทั้งหมดที่จะใช้ช่วยในการถ่ายทอดเนื้อหาไปยังผู้รับสาร
6. ทดลองใช้สื่อเพื่อทดสอบประสิทธิภาพโดยทดลองใช้กับรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่

7. ประเมินสื่อโดยพิจารณาตามจากข้อมูลที่ได้รับจากการทดลองใช้ ซึ่งอาจได้มาหลายวิธี เช่น ทดสอบ สัมภาษณ์ สังเกตพฤติกรรมของผู้ใช้ และผู้รับสื่อ การประเมินและติดตามผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

8. ปรับปรุงหลังจากที่ได้ทดลองและประเมินผลการใช้สื่อ นั้น มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่ยังบกพร่องอยู่

9. นำไปใช้จริง เมื่อทดสอบแก้ไขปรับปรุงสื่อจนมีคุณภาพดีแล้ว จึงนำไปเผยแพร่หรือใช้ในงานตามที่วางแผนไว้ต่อไป

ฉลองชัย สุรวัศมบูรณ์ (2528 : 189 - 225) กล่าวว่า ระบบผลิตสื่อสารการสอนมีลำดับขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนวางแผนดำเนินงาน ขั้นตอนการผลิตสื่อ และขั้นตอนทดสอบประเมินผล การดำเนินการใช้สื่ออาจจะแยกเป็นขั้นตอนได้ 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ขั้นสร้างความพร้อมของนักเรียน โดยให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์การสอน ให้นักเรียนเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องใช้สื่อต่าง ๆ

2. ขั้นการเสนอสื่อ ครูต้องดำเนินการดังนี้

2.1 ใช้เทคนิคการเสนอสื่อให้สร้างความสนใจ

2.2 ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุดที่จะทำได้

2.3 ใช้เทคนิคการเสนอสื่อให้ถูกต้องเหมาะสมกับการเสนอสื่อนั้น

2.4 ในขณะที่เสนอสื่อครูจะต้องให้นักเรียนได้ดู ได้ฟังสื่อนั้นนานเพียงพอที่จะเข้าใจเนื้อหาหรือส่วนสำคัญต่าง ๆ

2.5 ในระหว่างการใช้นั้น ถ้านักเรียนไม่เข้าใจตอนใดควรควรถามนักเรียนได้ดูหรือฟังสื่อนั้นซ้ำอีกครั้ง

2.6 สังเกตปฏิกิริยาตอบสนองต่อสื่อในด้านความมั่นใจ ความร่วมมือเพื่อจะได้ประเมินผลฉบับหลังและแก้ไขได้ทันกาล

2.7 ครูใช้เทคนิคการให้รางวัลหรือเสริมแรงในการใช้สื่อตลอดเวลาให้นักเรียนรู้ผลการกระทำตามตัวแบบหรือแบบฝึกหัดที่สื่อเสนอ

3. ขั้นสรุปเมื่อจบการเสนอสื่อแล้วต้องการอภิปราย สรุปการตอบปัญหาต่าง ๆ ที่ตั้งไว้ขั้นสร้างความพร้อม

4. กิจกรรมติดตามผล กิจกรรมบางอย่างที่นักเรียนต้องกระทำหลังจากที่ได้ดูหรือฟังสื่อนั้นเมื่อจบบทเรียนแล้ว เช่น การเขียนรายงานเพิ่มเติม

การใช้สื่อ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2520 : 12 - 15) ได้อธิบายถึงการใช้สื่อต่าง ๆ ว่าขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ทักษะของผู้ใช้ หมายถึง ผู้ใช้สื่อต้องมีความชำนาญในการใช้สื่อให้ได้เหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นไปด้วยดีตามจุดมุ่งหมาย ผู้ใช้สื่อควรปฏิบัติเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเลือก การเลือกสื่อต้องเหมาะสมกับวัย สื่อมีความสัมพันธ์กับเรื่องที่จะเผยแพร่ ผู้รับบริการจะได้อะไรจากสื่อ ลักษณะของสื่อน่าสนใจหรือไม่ ช่วยเสริมสร้างแนวความคิดเหมาะสมกับสมัย สถานที่ เนื้อหาของสื่อสมบูรณ์ คุณภาพของสื่อ เช่น สี ขนาด ใกล้เคียงกับความเป็นจริง ทนต่อเหตุการณ์ ฯลฯ

ขั้นตอนที่ 2 การเตรียม เตรียมวางแผนการใช้สื่อ นั่นคือ ข้อมมูลล่วงหน้า เตรียมสื่อให้พร้อม เตรียมสถานที่ และเตรียมผู้รับบริการ

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอ มีการกล่าวนำ ระหว่างการใช้สื่อใด ๆ ควรทำให้ผู้รับบริการเกิดความสนใจ สำนวณตัวผู้ใช้สื่อว่ามีท่าทาง การใช้สายตา เสียง เปิดโอกาสให้ผู้รับบริการมีส่วนร่วมและมีความเป็นตัวของตัวเองอย่างมีความเชื่อมั่น ใช้สื่อให้ถูกวิธีและเหมาะสม รับผิดชอบดูแลสื่ออยู่ตลอดเวลาขณะที่ใช้สื่อ นั้น ๆ

ขั้นตอนที่ 4 การติดตามและประเมินผล การติดตามและประเมินผลเพื่อจะทราบว่าผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้ไปมากน้อยเพียงใด มีอะไรเป็นข้อบกพร่อง มีอะไรที่จำได้ถูกต้อง ทั้งนี้เป็นวิธีการทำให้ผู้รับบริการมีโอกาสปรับปรุงตนเองในการเพิ่มพูนและขยายความรู้ให้กว้างขวางออกไปได้ต่อเนื่อง การติดตามและประเมินผล การใช้สื่ออาจกระทำได้หลายวิธี อาทิ การอภิปรายกลุ่มของบุคคลที่ใช้สื่อ การตรวจสอบบุคคลกลุ่มเป้าหมาย การสังเกตและวิเคราะห์ผลการใช้สื่อและอื่น ๆ จัดเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะช่วยทำให้ทราบถึงปัญหาข้อบกพร่อง และ

ทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาค้นคว้าเพื่อปรับปรุงการใช้สื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลตามความมุ่งหมายของการใช้สื่อเพื่อการปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน

สื่อการศึกษานอกโรงเรียน

เนื่องจากการจัดกิจกรรมทางการศึกษานอกโรงเรียนจัดอยู่ในหลายลักษณะ สื่อที่จะนำมาใช้จึงจำเป็นต้องออกแบบหรือให้มีรูปแบบที่หลากหลายตามสภาพการณ์ที่จะนำไปใช้ ซึ่งเกียรติ วิจิตร (2535 : 83 - 85) ได้สรุปลักษณะธรรมชาติของสื่อที่ใช้ในงานการศึกษานอกโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกัน ประเภทและลักษณะกิจกรรม ได้เป็น 4 ลักษณะคือ

1. สื่อที่ใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นชั้นเรียน มีครูสอนและมีหลักสูตรแน่นอน ถ้าเป็นการศึกษาสายสามัญที่เทียบความรู้เท่าเทียมกับการศึกษาในระบบโรงเรียน มักจะใช้สื่อในลักษณะเดียวกันกับในโรงเรียน ยกเว้นบางวิชาที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นผู้ผลิตใช้เอง
2. สื่อที่ใช้กับหลักสูตรวิชาตามประเภทที่ 1 แตกต่างกันตรงกลุ่มเป้าหมาย ผู้เรียนเป็นมวลชน แทนที่จะเป็นกลุ่มชั้นเรียนแน่นอน จะอาศัยสื่อทางไกลหรือสื่อมวลชนคือ วิทยุและสิ่งพิมพ์เป็นหลัก สื่อที่ออกมาจะสัมพันธ์สอดคล้องกับวิธีการศึกษา
3. สื่อประเภทให้การฝึกทักษะทางวิชาชีพแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ สื่อที่ใช้ประกอบการสอนของครู โดยมีครูเป็นผู้ฝึก มีตำราหรือใบทำงานซึ่งครูเขียนขึ้นเอง ส่วนสื่ออีกลักษณะหนึ่งเป็นสื่อวิชาชีพที่ผู้เรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองจากคู่มือหรือเอกสาร
4. สื่อประเภทที่ไม่มีหลักสูตรแน่นอน จัดบริการให้แก่คนทั่วไป ไม่บังคับว่าใครเป็นผู้จัดและใครต้องมารับบริการ เป็นสื่อที่ผลิตขึ้นเพื่อแก้ปัญหาของประชาชนหรือชุมชน มุ่งให้เกิดความรู้เกิดความคิดแก้ปัญหา ซึ่งสื่อส่วนใหญ่จะให้ความรู้ในรูปแบบการศึกษามิเป็นทางการ (Informal Education) เช่น

4.1 การใช้สื่อทางไกลหรือสื่อมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ ถ่ายทอดความรู้ ทั้งที่เป็นการศึกษาออกโรงเรียนและการศึกษามิเป็นทางการ

4.2 การสอดแทรกความรู้ไปกับสื่อพื้นบ้านและสื่อเพื่อความบันเทิง เช่น ลิเก หนังตะลุง หมอลำ เป็นต้น

4.3 การสร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบริการประชาชนทั่วไป เช่น ห้องสมุดประชาชน ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นต้น

4.4 การสร้างระบบการถ่ายทอดความรู้ในชุมชนเอง ฝึกให้ชุมชนรู้จักใช้บุคคลองค์กร หรือสถาบันต่าง ๆ เป็นแหล่งกระจายข้อมูลความรู้ เช่น วิธีการประชุมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน การจัดสหกรณ์ การใช้วัดเป็นศูนย์รวม เป็นต้น

สุนทร สุนันท์ชัย (2526 : 1) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับสื่อในการศึกษาออกโรงเรียน ดังนี้

1. ควรเป็นสื่อที่กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิด ไม่ควรบอกอย่างเดียว ตัวอย่างสื่อลักษณะนี้ เช่น สื่อที่เปิดให้แสดงความคิดเห็นในโครงการการศึกษาออกโรงเรียน
2. ควรเป็นสื่อที่มีระดับความยากง่าย เหมาะแก่ผู้เรียนออกโรงเรียน ซึ่งมีหลายพวก หลายกลุ่มด้วยกัน
3. สื่อไม่ควรจะมีเพียงสื่อเดียว แต่ควรเป็นหลายสื่อ เพื่อช่วยผู้เรียนที่จะได้ความรู้หลาย ๆ ทาง
4. สื่อที่เรียนด้วยตนเองได้จะมีประโยชน์ต่อผู้เรียนออกโรงเรียนมาก
5. สื่อไม่ควรมีราคาแพงเกินกำลังของผู้เรียน
6. ควรคำนึงถึงสื่อพื้นบ้านที่จะนำมาใช้ในการถ่ายทอดความรู้ได้ รวมทั้งการละเล่นต่าง ๆ เช่น หมอลำ ฯลฯ

ทองอยู่ แก้วไทรฮะ (2526 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงการพัฒนาสื่อการศึกษาออกโรงเรียนของกรมการศึกษาออกโรงเรียนในปัจจุบันว่า ยังมีปัญหาอื่นอยู่มากที่เป็นอุปสรรคสำคัญทำให้สื่อการศึกษาออกโรงเรียนยังอยู่ในวงจำกัด ไม่สนองต่อความต้องการของผู้ใช้ได้เท่าที่ควร เช่น

1. ขาดผู้ที่สนใจในเรื่องนี้อย่างจริงจัง และอุทิศเวลาในการคิดค้นแสวงหาและเผยแพร่ความคิดให้แพร่หลายในหมู่ผู้ที่ทำงานการศึกษาออกโรงเรียน
2. ขาดการสนับสนุนอย่างจริงจัง ผู้ที่มีอำนาจในด้านกำลังคน และกำลังงบประมาณ ซึ่งอาจเป็นเพราะทรัพยากรจำกัด หรือเพราะยังไม่เห็นความสำคัญของงานด้านนี้

3. หน่วยงานต่าง ๆ ทางการศึกษาออกโรงเรียนยังให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพของงานน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับงานปฏิบัติการอื่น ๆ

4. นโยบายของกรมการศึกษาออกโรงเรียนยังให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพของงานน้อยกว่างานการขยายงานปฏิบัติการใหม่ ๆ อยู่มาก

5. ขาดการประสานงานในด้านการพัฒนาสื่อทั้งในระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของกรมการศึกษาออกโรงเรียน และระหว่างกรมการศึกษาออกโรงเรียนกับหน่วยงานภายนอก

จากหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวกับสื่อพอสรุปได้ว่า สื่อมีบทบาทสำคัญคือสามารถถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลเรื่องราวที่น่าสนใจให้กับประชาชน เพิ่มพูนความรู้แก่ประชาชน เสริมสร้างความคิด ค่านิยมใหม่ ๆ และใช้ในการจัดกิจกรรมหรือการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่เรากำลังต้องการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อรพันธ์ ศักดิ์วีระกุล (2512 : 69) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาเกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์ของสถาบันการศึกษาทางทหาร" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา สืบค้นและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ การเลือก การใช้ การบริหาร การบริการ การหมุนเวียน การเก็บรักษาและซ่อมแซม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้งานวัสดุอุปกรณ์ของสถาบันไม่ประสบผลสำเร็จ และเพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุง โดยส่งแบบสอบถามไปให้อาจารย์และหัวหน้าแผนกอุปกรณ์การศึกษาของสถาบันการศึกษาทหาร 18 สถาบัน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. สถาบันการศึกษาทางทหารมีงบประมาณสำหรับอุปกรณ์การศึกษาไม่เพียงพอ
2. ผู้สอนขาดทักษะและมีความยุ่งยากในการผลิต
3. ขาดเจ้าหน้าที่ที่ปรึกษาในเรื่องการผลิต และการใช้อุปกรณ์การศึกษา
4. ขาดโครงการและวัตถุประสงค์สำหรับงานอุปกรณ์การศึกษาที่แน่นอน
5. สถานที่ไม่อำนวยความสะดวกในการใช้อุปกรณ์

พัชรา อิงคินันท์ (2523 : ง - จ) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการผลิต การใช้สื่อการสอนของครูระดับประถมศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่ให้นักเรียนหาวัสดุในท้องถิ่น เศษวัสดุหรือ

วัสดุราคาเขา ช่วยในการผลิตสื่อการสอน ในการเตรียมสื่อการสอนครูคำนึงถึงปัญหาความต้องการตามระดับสติปัญญา และความสามารถของนักเรียน โดยใช้เวลาในการสอนมากในกลุ่มวิชาทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มวิชาการงานพื้นฐานและอาชีพ สื่อการสอนที่ครูใช้มาก ได้แก่ กระดานดำ แผนภูมิ หนังสือเรียน และเพลงประกอบการเรียน สื่อการสอนที่มีมากที่สุด ได้แก่ แผนภูมิ รูปภาพ หลังจากใช้สื่อการสอนแล้ว ใช้แบบฝึกหัด คำถาม และแบบทดสอบเพื่อประเมินผลการเรียนของนักเรียน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ขาดผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอน ครูไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอนเพราะมีชั่วโมงสอนมาก อีกทั้งยังพบอีกว่ามีสื่อการสอนน้อยเกินไป นอกจากนี้ยังขาดแคลนงบประมาณด้านการจัดหา และการผลิตสื่อการสอน ครูมีความยุ่งยากในการขอใช้แหล่งบริการสื่อการสอน ครูต้องการให้ทางโรงเรียนจัดผู้มีความรู้เรื่องสื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผลิตและการใช้

แจ่มจันทร์ ปรีชาวิชัย (2525 : ง - ฉ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการสื่อการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีในการใช้หลักสูตร พ.ศ. 2521 พบว่า ครูส่วนมากนำวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นมาเป็นสื่อการสอนโดยยึดเนื้อหา แผนการ คู่มือครู และความประหยัดเป็นเกณฑ์ในการเตรียมและผลิตสื่อ ครูใช้สื่อการสอนมากในกลุ่มวิชาทักษะและในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เกี่ยวกับปัญหาในการผลิตการสอน พบว่า ครูไม่มีเวลาในการผลิตสื่อการสอนเนื่องจากมีชั่วโมงการสอนมาก ขาดงบประมาณและเครื่องอำนวยความสะดวกในการผลิต ครูส่วนมากต้องการให้กรมวิชาการหรือหน่วยงานต้นสังกัดจัดทำสื่อการสอนบางชนิดที่โรงเรียนจัดทำไม่ได้ ให้โอกาสครูทุกคนเสนอความคิดเห็นและความต้องการในการใช้สื่อการสอนจัดให้มีเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาในการใช้สื่อการสอน ต้องการสนับสนุนจากผู้บริหาร ตลอดจนต้องการให้มีการจัดสรรงบประมาณด้านสื่อการสอนให้ นอกจากนี้ครูยังต้องการให้มีศูนย์สื่อการสอนของโรงเรียน และต้องการให้มีการจัดหาวัสดุสิ้นเปลือง เครื่องมือและห้องผลิตสื่อการสอนด้วย

ประสงค์ พิมล (2529 : 50) ได้ทำการวิจัย ปัญหาการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการผลิตครูส่วนมากมีภาระหน้าที่ในการสอนและทำกิจกรรมต่าง ๆ มาก ทำให้ไม่มีเวลาในการผลิตสื่อ งบประมาณจากทางโรงเรียนที่จะสนับสนุนการผลิตก็น้อย ไม่พอเพียงและครูยังขาดความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และ

ผู้นำในการผลิตสื่ออีกด้วย ในด้านการใช้สื่อการสอนครูไม่มีเวลาในการเตรียมสื่อการสอน ในชั้นเรียนมักเรียนมากเกินไปเหมาะในการใช้สื่อ สื่อการสอนในโรงเรียนมีน้อยไม่เพียงพอต่อการใช้ และหาสื่อให้ตรงกับจุดมุ่งหมายในการสอนยาก อย่างไรก็ตามปัญหาต่าง ๆ นี้อยู่ในเกณฑ์ที่เป็นปัญหาระดับปานกลาง

สุธิน จันทรลา (2532 : 39 - 40) ได้ศึกษาปัญหาการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนสังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าปัญหาการผลิตและการใช้สื่อการสอนมีปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาการผลิตสื่อการสอนคือ การขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดผู้แนะนำที่มีความรู้ในการผลิตสื่อการสอน ส่วนปัญหาในการใช้สื่อการสอนคือ มีสื่อไม่เพียงพอ หาสื่อที่ตรงกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาได้ยาก ขาดผู้แนะนำในการใช้ และไม่ได้รับความสะดวกในการนำไปใช้ในการสอน เกิดความยุ่งยากในการเตรียมสื่อที่จะใช้

สุกิจ ประกอบผล (2532 : 122 - 127) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเคหะสอนการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยศึกษาการปฏิบัติงาน 5 ด้าน คือความรู้ทักษะการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ การประชาสัมพันธ์ และการประสานงาน กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและการประเมินผล และเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ครูอาสาสมัครเคหะสอนมีปัญหาระดับปานกลางทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง และครูอาสาสมัครเคหะสอนที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกันจะมีปัญหาระดับปานกลางโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน

เคิร์ท (Kurth. 1952 : 73 - 79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสำรวจโปรแกรมไฮโดรทศนุกรรม ในคณะศึกษาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยเซตตะวันตกกลาง มลรัฐอินเดียนา ประเทศสหรัฐอเมริกา" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาว่าอาจารย์ในคณะดังกล่าวใช้อุปกรณ์อะไรมากที่สุด และมีความต้องการอุปกรณ์ชนิดใดเพิ่มเติมอีก พร้อมทั้งเพื่อหาลักษณะโครงการไฮโดรทศนุกรรมที่เป็นที่ต้องการของคณะศึกษาศาสตร์ และสถาบันฝึกหัดครูของเขา รวมทั้งการใช้และการประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ หน่วยงานไฮโดรทศนุกรรมของมหาวิทยาลัย แยกออกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก ดำเนินงานภายใต้การควบคุมดูแลของผู้อำนวยการศูนย์ บุคลากรแบ่งออกเป็นนักไฮโดรทศนุกรรม ช่างเทคนิคและเสมียน หน่วยงานไฮโดรทศนุกรรมของมหาวิทยาลัยนี้เป็น

ศูนย์กลางการเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ทุกชนิด ให้บริการงานโสตทัศนูปกรณ์ทั้งภายในสถาบันและ
แก่ชุมชนด้วย แต่ปรากฏว่าไม่เพียงพอแก่การบริการ วัสดุอุปกรณ์ที่มีมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่
เครื่องฉายและฟิล์มภาพยนตร์ มีหน่วยงานซ่อมของตนเองเป็นหน่วยงานซ่อมระดับขั้นต้น

มาร์โกลส์ (Margoles. 1969 : 206) ได้ศึกษาค้นคว้าถึงทัศนคติต่อการใช้อุปกรณ์
การสอนใหม่ ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยจัดมาบริการแก่อาจารย์ในคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

มิชิแกน สหรัฐอเมริกา พบว่ามีการใช้เครื่องมือและเครื่องวัสดุโสตทัศนศึกษาในการสอน ดังนี้

1. อาจารย์ผู้สอนนิยมใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะมากที่สุด กระดานดำรองลงมา
และใช้เครื่องฉายภาพทาบแสงกับเครื่องช่วยสอนน้อยที่สุด

2. ความนิยมชมชอบในการใช้เครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษามากหรือน้อยนั้นเป็น
เพราะ

2.1 วัสดุอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่สำคัญได้หมด

2.2 เสียเวลามากในการเตรียมตัวและคัดเลือกวัสดุโสตทัศนูปกรณ์

2.3 คณะอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้หรือได้รับการอบรมฝึกฝนการใช้เครื่องมือ
โสตทัศนูปกรณ์มาก่อน

2.4 ขาดห้องเรียนที่เหมาะสมสำหรับใช้เครื่องมือและวัสดุโสตทัศนศึกษา

2.5 วัสดุโสตทัศนศึกษาที่นำมาบริการให้ใช้นั้น ส่วนมากมักเก่า ขำรุดและ
ล้าสมัย

2.6 ไม่ได้รับโสตทัศนวัสดุตามต้องการ

2.7 มีงบประมาณให้น้อย

บิลชิค (Bilchick. 1970 : 2606-A - 2607-A) ซึ่งได้ทำการศึกษาการใช้
สื่อทางโสตทัศนศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐโอไฮโอ ผลการวิจัยพบว่า โสตทัศนวัสดุที่
โรงเรียนมีอยู่นั้นไม่เพียงพอกับการใช้ประกอบการเรียนการสอน โรงเรียนบางแห่งไม่สามารถ
ใช้อุปกรณ์ประเภทเครื่องฉายได้เพราะสภาพของโรงเรียนไม่เหมาะสม โรงเรียนบางแห่งยัง
ขาดอุปกรณ์ประเภทเครื่องบันทึกเสียงและเครื่องฉายอีกมาก ในขณะที่โรงเรียนบางแห่งมีอุปกรณ์
โทรทัศน์วงจรปิด บางแห่งยังสามารถส่งโทรทัศน์และรายการกระจายเสียงได้เอง

ดันแฮม (Dunham. 1988 : 110-A) ได้ศึกษาเรื่องการใช้สื่อการสอนและสื่อ
การสอนที่ครูชอบใช้มากที่สุด โดยศึกษาจากกลุ่มโรงเรียนอาชีวศึกษาในรัฐโอคลาโฮมา ผลการ

วิจัยพบว่า ครูชอบใช้สไลด์และแผ่นใสในการเรียนการสอน และได้จัดลำดับความนิยมในการใช้สื่อการสอนของครู คือ

1. สื่อการสอนที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ แผ่นใส ภาพยนตร์ วีดีโอเทป สไลด์ วิธีการสอนต่าง ๆ
2. สื่อการสอนที่ใช้ปานกลาง ได้แก่ คอมพิวเตอร์
3. สื่อการสอนที่ใช้น้อย ได้แก่ เครื่องฉายภาพทึบแสง วิทยุ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
2. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
3. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนประเภทพื้นที่ปกติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด จำนวน 364 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนประเภทพื้นที่ปกติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 208 คน ได้จากการสุ่มโดยวิธีการจับสลากจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด มา 10 จังหวัด ได้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนประเภทพื้นที่ปกติของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้ง 10 จังหวัดที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 208 คน รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูอาสาสมัครการศึกษาเอกชนโรงเรียนในเขตพื้นที่ปกติก่อนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัด	จำนวนครูอาสาฯ พื้นที่ปกติ	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. มหาสารคาม	13	13
2. ร้อยเอ็ด	20	20
3. กาฬสินธุ์	80	-
4. ยโสธร	13	-
5. อุครธานี	12	12
6. หนองคาย	10	10
7. เลย	9	9
8. ขอนแก่น	13	-
9. สกลนคร	14	-
10. นครราชสีมา	30	30
11. ชัยภูมิ	20	20
12. สุรินทร์	23	-
13. ศรีสะเกษ	13	13
14. บุรีรัมย์	9	-
15. อุบลราชธานี	16	16
16. นครพนม	65	65
17. มุกดาหาร	6	-
รวม	364	208

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา นอกโรงเรียนใน 3 ด้านคือ ความต้องการด้านชนิดของสื่อ ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ และความต้องการด้านการบริการสื่อ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสื่อที่ใช้ในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนใน 3 ด้านคือ ด้านชนิดของสื่อ ด้านเนื้อหาของสื่อ และด้านการบริการสื่อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

2. ค้นคว้าสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ เช่น ผู้ประสานงานอำเภอ ครูอาสาสมัคร และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นสภาพและได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวางโครงสร้างแบบสอบถามและดำเนินการเขียนข้อคำถามให้ตรงกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมของเนื้อหา ภาษาและความชัดเจนของข้อคำถามแล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือกับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งนำไปกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.93

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา แก้ไขปรับปรุง ให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยติดต่อกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอหนังสือถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้ง 10 จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี พังงายะลา นครราชสีมา ชัยภูมิ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเรื่องครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนั้น ๆ เป็นผู้ช่วยในการประสานงานในเรื่องเก็บข้อมูล สำหรับจังหวัดศรีสะเกษผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามที่แจกไปจำนวน 208 ชุด ได้รับการตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 190 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.35 ของแบบสอบถามที่แจกไป สำหรับระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม 2536

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) โดยมีการวิเคราะห์ที่เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 สภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการจัดลำดับ โดยกำหนดค่าอันดับดังนี้

อันดับ 1 มีค่า 5 คะแนน

อันดับ 2 มีค่า 4 คะแนน

อันดับ 3 มีค่า 3 คะแนน

อันดับ 4 มีค่า 2 คะแนน

อันดับ 5 มีค่า 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้ t-test โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักระดับความต้องการ ดังนี้

ต้องการมาก มีค่า 4 คะแนน

ต้องการปานกลาง มีค่า 3 คะแนน

ต้องการน้อย มีค่า 2 คะแนน

ไม่ต้องการ มีค่า 1 คะแนน

และได้แปลความหมายคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

3.25-4.00 หมายถึง มีระดับความต้องการมาก

2.50-3.24 หมายถึง มีระดับความต้องการปานกลาง

1.75-2.49 หมายถึง มีระดับความต้องการน้อย

1.00-1.74 หมายถึง ไม่มีความต้องการ

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนโดยการหาค่าความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ใช้สูตร (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

- 2.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

- 2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 164)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ t-test โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มีสองกลุ่ม

$\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

S_1^2, S_2^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1, n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อ ศึกษาความต้องการสื่อ และเปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ตลอดจนรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน โดยจำแนกตามตัวแปรพฤติกรรมการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ สำหรับสถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างนั้น ผู้วิจัยใช้สถิติค่าที (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ซึ่งการวิเคราะห์ผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

- N หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ย
- S.D. หมายถึง ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t หมายถึง ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มีสองกลุ่ม
- *
- ** หมายถึง ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- หมายถึง ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลสำหรับการวิจัยเรื่องนี้ ดังนี้

- ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน
- ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน
- ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา

นอกโรงเรียน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา
นอกโรงเรียน

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร
การศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนโดยจำแนกตามเพศ
อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงานครูอาสา และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ
ผลปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพ
ส่วนตัว

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	83	43.70
1.2 หญิง	107	56.30
รวม	190	100.00
2. อายุ		
2.1 ต่ำกว่า 30 ปี	107	56.30
2.2 30 ปีขึ้นไป	83	43.70
รวม	190	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. วุฒิการศึกษา		
3.1 อนุปริญญา	43	22.60
3.2 ปริญญาตรี	147	77.40
รวม	190	100.00
4. ประสบการณ์การปฏิบัติงานครูอาสา		
4.1 ต่ำกว่า 2 ปี	45	23.70
4.2 ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป	145	76.30
รวม	190	100.00
5. ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ		
5.1 เคย	74	38.90
5.2 ไม่เคย	116	61.10
รวม	190	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามเพศนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิงจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 และเพศชาย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 43.70 เมื่อแบ่งตามระดับอายุ ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 รองลงมาอายุ 30 ปี ขึ้นไป จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 43.70 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่ามีวุฒิปริญญาตรี จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 77.40 มีวุฒิมัธยมศึกษาจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 22.60 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานครูอาสา พบว่า มีผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปีขึ้นไป จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 76.30 มีผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ พบว่า มีผู้ไม่เคยอบรมด้านสื่อ 116 คน คิดเป็นร้อยละ 61.10 และผู้ที่เคยอบรมด้านสื่อ 74 คน คิดเป็นร้อยละ 38.90

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

2.1 สภาพการใช้สื่อของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ผลปรากฏดังตาราง

3-5

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามสภาพการใช้สื่อแต่ละชนิด

ชนิดของสื่อ	สภาพการใช้สื่อ			
	ไม่ได้อใช้		ได้อใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1) แผ่นปลิว	8	4.20	182	95.80
2) ภาพพลิก	74	39.10	116	60.90
3) ใบสอเตอร้	6	3.20	184	96.80
4) แผ่นพับ	4	2.10	186	97.90
5) หนังสือพิมพ์ผนัง	50	26.30	140	73.70
6) หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	60	31.60	130	68.40
7) หนังสือพิมพ์รายวัน	3	1.60	187	98.40
8) หนังสือวารสาร	11	5.80	179	94.20
9) แบบเรียนของนักศึกษา	21	11.10	169	88.90
10) ละครหุ่น	157	82.70	33	17.30
11) ป้ายนิเทศ	21	11.10	169	88.40
12) สไลด์	167	87.90	23	12.10

ตาราง 3 (ต่อ)

ชนิดของสื่อ	สภาพการใช้อสื่อ			
	ไม่ได้อใช้		ได้อใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
13) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	161	85.60	29	14.40
14) เทปบันทึกเสียง	55	28.90	135	71.10
15) เครื่องรับวิทยุ	138	72.60	52	27.40
16) เครื่องเล่นวีดีโอ	153	80.52	37	19.48
17) เครื่องขยายเสียง	88	46.40	102	53.60
18) รูปภาพ, ภาพถ่าย	35	18.50	155	81.50
19) สถานีวิทยุกระจายเสียง	97	51.00	93	49.00
20) แผนภูมิ	89	46.80	101	53.20
21) แผนที่	65	34.20	125	65.80
22) ของจริง	51	26.80	139	73.20
23) ของตัวอย่าง	65	34.30	125	65.70
24) หุ่นจำลอง	152	80.00	38	90.00
25) กระดานดำ	37	19.50	153	80.50
26) กระดานขาว (White board)	86	45.30	104	54.70
27) เครื่องรับโทรทัศน์	138	73.40	52	26.60
28) หนังสือที่ให้ความบันเทิง	19	10.00	171	90.00
29) เกมสั	84	44.60	106	55.40
30) การสาธิต	38	20.00	152	80.00
31) การศึกษานอกสถานที่	45	23.70	145	76.30

ตาราง 3 (ต่อ)

ชนิดของสื่อ	สภาพการใช้อสื่อ			
	ไม่ได้ใช้		ได้ใช้	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
32) นิทรรศการ	32	16.90	158	83.10
33) การทดลอง	104	55.30	86	44.70
34) เทปรายการหอกระจายข่าว	25	13.20	165	86.80
35) เทปเพลงพื้นบ้าน	93	49.00	97	51.00
36) อุปกรณ์กีฬา	67	35.20	123	64.80
37) บทเรียนสำเร็จรูป	64	34.60	126	65.40
38) หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน	5	2.80	185	97.20

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนจำนวน 190 คน ใช้อสื่อประเภทต่าง ๆ มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 หนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 98.40 อันดับ 2 แผ่นพับ จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 97.90 อันดับ 3 หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 97.20 อันดับ 4 โบสเตอร์ จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 96.80 และอันดับ 5 แผ่นปลิว จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 95.80 ส่วนสื่อที่ไม่ได้ใช้มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ อันดับ 1 สไลด์ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 87.90 อันดับ 2 เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 85.60 อันดับ 3 ละครหุ่น จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 82.70 อันดับ 4 เครื่องเล่นวีดีโอ จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 80.52 และอันดับ 5 หุ่นจำลอง จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00

ตาราง 4 จำนวนครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน แยกตามเหตุผลที่ไม่ได้ใช้สื่อแต่ละชนิด

ชนิดของสื่อ	ไม่ได้ใช้เพราะ		
	ไม่มี	ใช้ไม่เป็น	ชำรุด
1) แผ่นปลิว	8	-	-
2) ภาพพลิก	73	-	1
3) โบสเตอร์	6	-	-
4) แผ่นพับ	4	-	-
5) หนังสือพิมพ์ผนัง	50	-	-
6) หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	60	-	-
7) หนังสือพิมพ์รายวัน	3	-	-
8) หนังสือวารสาร	10	-	1
9) แบบเรียนของนักศึกษา	21	-	-
10) ละครหุ่น	154	3	-
11) ป้ายนิเทศ	21	-	-
12) สไลด์	165	2	-
13) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	157	3	1
14) เทปบันทึกเสียง	54	1	-
15) เครื่องรับวิทยุ	137	-	1
16) เครื่องเล่นวีดีโอ	152	-	1
17) เครื่องขยายเสียง	86	-	2
18) รูปภาพ, ภาพถ่าย	34	-	1
19) สถานีวิทยุกระจายเสียง	97	-	-

ตาราง 4 (ต่อ)

ชนิดของสื่อ	ไม่ได้ใช้เพราะ		
	ไม่มี	ใช้ไม่เป็น	ชำรุด
20) แผนภูมิ	88	-	1
21) แผนที่	64	-	1
22) ของจริง	51	-	-
23) ของตัวอย่าง	63	-	2
24) หุ่นจำลอง	151	-	1
25) กระดานดำ	33	-	4
26) กระดานขาว (White board)	83	-	3
27) เครื่องรับโทรทัศน์	133	2	3
28) หนังสือที่ให้ความบันเทิง	18	-	1
29) เกมสื่	82	1	1
30) การสาธิต	37	-	1
31) การศึกษานอกสถานที่	45	-	-
32) นิทรรศการ	29	-	3
33) การทดลอง	101	2	1
34) เทปรายการหอกระจายข่าว	25	-	-
35) เทปเพลงพื้นบ้าน	93	-	-
36) อุปกรณ์กีฬา	65	-	2
37) บทเรียนสำเร็จรูป	64	-	-
38) หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน	5	-	-

จากตาราง 4 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนไม่ได้ใช้สื่อในการปฏิบัติงานด้วยเหตุผลอันดับ 1 คือ ไม่มีสื่อ จำนวน 38 ชนิด อันดับ 2 สื่อชำรุด จำนวน 19 ชนิด และอันดับ 3 ใช้สื่อไม่เป็น จำนวน 7 ชนิด

ตาราง 5 จำนวนครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน แยกตามจุดประสงค์ที่ได้ใช้สื่อแต่ละชนิด

ชนิดของสื่อ	ได้ใช้เพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	การ ประชาสัมพันธ์	ให้ความรู้ ทางวิชาการ	นันทนาการ และบันเทิง
1) แผ่นปลิว	173	127	50
2) ภาพพลิก	67	86	21
3) โปสเตอร์	175	120	48
4) แผ่นพับ	169	146	30
5) หนังสือพิมพ์ผนัง	99	123	30
6) หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	72	112	54
7) หนังสือพิมพ์รายวัน	103	169	121
8) หนังสือวารสาร	89	152	97
9) แบบเรียนของนักศึกษา	39	163	22
10) ละครหุ่น	19	16	29
11) ป้ายนิเทศ	140	125	39
12) สไลด์	15	22	9
13) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	14	22	5
14) เทปบันทึกเสียง	118	91	55
15) เครื่องรับวิทยุ	46	30	29
16) เครื่องเล่นวีดีโอ	26	33	30
17) เครื่องขยายเสียง	100	64	45

ตาราง 5 (ต่อ)

ชนิดของสื่อ	ได้ใช้เพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	การ ประชาสัมพันธ์	ให้ความรู้ ทางวิชาการ	นันทนาการ และบันเทิง
18) รูปภาพ, ภาพถ่าย	135	82	47
19) สถานีวิทยุกระจายเสียง	79	52	37
20) แผนภูมิ	37	96	9
21) แผนที่	43	106	5
22) ของจริง	64	119	40
23) ของตัวอย่าง	53	115	28
24) หุ่นจำลอง	13	30	13
25) กระดานดำ	80	143	28
26) กระดานขาว (White board)	77	87	23
27) เครื่องรับโทรทัศน์	27	38	42
28) หนังสือที่ให้ความบันเทิง	48	67	147
29) เกมส์	29	32	85
30) การสาธิต	48	138	39
31) การศึกษานอกสถานที่	64	125	72
32) นิทรรศการ	103	144	64
33) การทดลอง	15	82	13
34) เทปรายการหอกระจายข่าว	145	120	57
35) เทปเพลงพื้นบ้าน	67	50	77
36) อุปกรณ์กีฬา	38	35	116

ตาราง 5 (ต่อ)

ชนิดของสื่อ	ใช้เพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	การ ประชาสัมพันธ์	ให้ความรู้ ทางวิชาการ	นันทนาการ และบันเทิง
37) บทเรียนสำเร็จรูป	40	118	24
38) หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน	170	124	78
รวม	2,839	3,504	1,728

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนได้ใช้สื่อในการปฏิบัติ
งานตามจุดประสงค์ โดยสื่อส่วนใหญ่ใช้เพื่อให้ความรู้ทางวิชาการมากที่สุด รองลงมาใช้เพื่อ
การประชาสัมพันธ์ และใช้เพื่อนันทนาการและบันเทิง ตามลำดับ โดยมีลำดับการใช้สื่อจากมาก
ไปหาน้อย 5 อันดับ ดังนี้

ใช้เพื่อให้ความรู้ทางวิชาการ อันดับ 1 หนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 169 คน อันดับ 2
แบบเรียนของนักศึกษา จำนวน 163 คน อันดับ 3 หนังสือวารสาร จำนวน 152 คน อันดับ 4
แผ่นพับ จำนวน 146 คน และอันดับ 5 นิตรรศการ จำนวน 144 คน

ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์อันดับ 1 วิทยุกระจายเสียง จำนวน 175 คน อันดับ 2 แผ่นปลิว
จำนวน 173 คน อันดับ 3 หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน จำนวน 170 คน ลำดับ 4 แผ่นพับ
จำนวน 169 คน และอันดับ 5 เทปรายการหอกระจายข่าว จำนวน 145 คน

ใช้เพื่อนันทนาการและบันเทิง อันดับ 1 หนังสือที่ให้ความบันเทิง จำนวน 147 คน
อันดับ 2 หนังสือพิมพ์รายวัน จำนวน 121 คน อันดับ 3 อุปกรณ์กีฬา จำนวน 116 คน อันดับ 4
หนังสือวารสาร จำนวน 97 คน และอันดับ 5 เกมส์ จำนวน 85 คน

2.2 การจัดอันดับสภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ได้วิเคราะห์แยกเป็น 3 เรื่องคือ 1) ปริมาณสื่อที่มีหรือได้รับมาก 2) สื่อที่น่าสนใจประโยชน์มาก และ 3) สื่อที่ต้องการมาก ผลปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 คะแนนและอันดับที่เกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

สภาพการใช้สื่อ	ชนิดของสื่อ	คะแนน	อันดับที่
1. สื่อที่มีหรือได้รับ มาก	แผ่นพับ	556	1
	รูปสเตอร์	405	2
	แผ่นปลิว	394	3
	หนังสือพิมพ์รายวัน	368	4
	หนังสือวารสาร	155	5
	แบบเรียนของนักศึกษา	104	6
	หนังสือพิมพ์ผนัง	94	7
	หออกระจายข่าวในหมู่บ้าน	75	8
	เทปรายการหออกระจายข่าว	61	9
	เทปบันทึกเสียง	57	10
	เครื่องเล่นวีดีโอ	26	11
	เครื่องรับโทรทัศน์	25	12
	ป้ายนิเทศ	23	13
	หนังสือที่ให้ความบันเทิง	22	14
	เครื่องรับวิทยุ	21	15
	กระดานดำ	10	16
	นิทรรศการ	8	17
	อุปกรณ์กีฬา	7	18
	เครื่องขยายเสียง	6	19

ตาราง 6 (ต่อ)

สภาพการใช้สื่อ	ชนิดของสื่อ	คะแนน	อันดับที่
	ของจริงและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	5	20
	เทปเพลงพื้นบ้าน	4	21
	บทเรียนสำเร็จรูป, การศึกษานอกสถานที่	3	22
	สไลด์, รายการสถานีวิทยุ	2	23
2. สื่อที่นำไปใช้ ประโยชน์มาก	แผ่นพับ	449	1
	หนังสือพิมพ์รายวัน	430	2
	โปสเตอร์	355	3
	แผ่นปลิว	330	4
	หนังสือวารสาร	143	5
	เทปบันทึกเสียง	104	6
	หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน	99	7
	หนังสือพิมพ์ผนัง	86	8
	แบบเรียนของนักศึกษา	78	9
	เทปรายการหอกระจายข่าว	75	10
	เครื่องรับโทรทัศน์	54	11
	เครื่องเล่นวีดีโอ, ป้ายนิเทศ	36	12
	ของจริง	22	13
	อุปกรณ์กีฬา	20	14
	รูปภาพ, ภาพถ่าย	17	15
	หนังสือให้ความบันเทิง, เกมส์	16	16
	เครื่องรับวิทยุ	14	17
	นิตรรศการ	11	18
	การศึกษานอกสถานที่	10	19

ตาราง 6 (ต่อ)

สภาพการใช้สื่อ	ชนิดของสื่อ	คะแนน	อันดับที่
	กระดานดำ	8	20
	แผ่นที่, เทปเพลงพื้นบ้าน	7	21
	บทเรียนสำเร็จรูป	6	22
	แผ่นภูมิ	5	23
	หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น, สไลด์	4	24
	ของตัวอย่าง, การสาธิต	2	25
3. สื่อที่ต้องการ มาก	เครื่องเล่นวีดีโอ	273	1
	แผ่นพับ	212	2
	หนังสือพิมพ์รายวัน	183	3
	โปสเตอร์	172	4
	เครื่องรับโทรทัศน์	168	5
	แบบเรียนของนักศึกษา	130	6
	อุปกรณ์กีฬา	129	7
	เทปรายการหอกระจายข่าว	126	8
	เทปบันทึกเสียง	124	9
	แผ่นปลิว	122	10
	หนังสือวารสาร	77	11
	สไลด์	67	12
	เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	57	13
	เครื่องรับวิทยุ	43	14
	เครื่องขยายเสียง	42	15
	บทเรียนสำเร็จรูป	38	16
	ป้ายนิเทศ, รูปภาพ ภาพถ่าย	33	17

ตาราง 6 (ต่อ)

สภาพการใช้สื่อ	ชนิดของสื่อ	คะแนน	อันดับที่
	หนังสือให้ความบันเทิง	32	18
	หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน, กระดานข่าว	30	19
	หนังสือพิมพ์ผนัง	26	20
	เกมส์	22	21
	ภาพพลิก	21	22
	ของจริง	16	23
	ของตัวอย่าง, เทปเพลงพื้นบ้าน	14	24
	กระดานดำ	13	25
	หุ่นจำลอง	11	26
	หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น, นิทรรศการ	6	27
	แผ่นภูมิ	3	28
	ละครหุ่น	2	29

จากตาราง 6 แสดงว่า สภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน มีดังนี้

ปริมาณสื่อที่มีหรือได้รับมาก 5 อันดับ ได้แก่ อันดับ 1 แผ่นพับ 556 คะแนน อันดับ 2 โปสเตอร์ 405 คะแนน อันดับ 3 แผ่นปลิว 394 คะแนน อันดับ 4 หนังสือพิมพ์รายวัน 368 คะแนน และอันดับ 5 หนังสือวารสาร 155 คะแนน

สื่อที่นำไปใช้ประโยชน์มาก 5 อันดับ ได้แก่ อันดับ 1 แผ่นพับ 449 คะแนน อันดับ 2 หนังสือพิมพ์รายวัน 430 คะแนน อันดับ 3 โปสเตอร์ 355 คะแนน อันดับ 4 แผ่นปลิว 330 คะแนน และอันดับ 5 หนังสือวารสาร 143 คะแนน

สื่อที่ต้องการมาก 5 อันดับ ได้แก่ อันดับ 1 เครื่องเล่นวีดีโอ 273 คะแนน อันดับ 2 แผ่นพับ 212 คะแนน อันดับ 3 หนังสือพิมพ์รายวัน 183 คะแนน อันดับ 4 โปสเตอร์ 172 คะแนน และอันดับ 5 เครื่องรับโทรทัศน์ 168 คะแนน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ได้วิเคราะห์ความต้องการสื่อใน 3 ด้านคือ ด้านชนิดของสื่อ เนื้อหาของสื่อ และ การบริการสื่อ ผลปรากฏดังตาราง 7-10

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามรายด้าน

ความต้องการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1. ด้านชนิดของสื่อ	3.41	0.25	มาก
2. ด้านเนื้อหาของสื่อ			
2.1 เรื่องการศึกษา	3.56	0.28	มาก
2.2 เรื่องการเกษตร	3.54	0.28	มาก
2.3 เรื่องสุขภาพอนามัย	3.46	0.34	มาก
2.4 เรื่องอาชีพ	3.45	0.31	มาก
2.5 เรื่องกฎหมาย	3.26	0.32	มาก
รวม	3.47	0.23	มาก
3. ด้านการบริการสื่อ	3.66	0.29	มาก
รวมทั้งหมด	3.47	0.18	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนโดยส่วนรวมมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการสื่อทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับคือ ด้านการบริการสื่อ ($\bar{X} = 3.66$) ด้านเนื้อหาของสื่อ ($\bar{X} = 3.47$) และ ด้านชนิดของสื่อ ($\bar{X} = 3.41$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครศึกษานอกโรงเรียน ด้านชนิดของสื่อ จำแนกเป็นรายชื่อ

ความต้องการด้านชนิดของสื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1) แผ่นปลิว	3.46	0.61	มาก
2) ภาพพลิก	3.28	0.71	มาก
3) โบสเตอร์	3.66	0.53	มาก
4) แผ่นพับ	3.54	0.53	มาก
5) หนังสือพิมพ์ผนัง	3.16	0.73	ปานกลาง
6) หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	3.36	0.66	มาก
7) หนังสือพิมพ์รายวัน	3.88	0.32	มาก
8) หนังสือวารสาร	3.65	0.52	มาก
9) แบบเรียนของนักศึกษา	3.73	0.57	มาก
10) ละครหุ่น	2.73	0.77	ปานกลาง
11) บ้ายนิเทศ	3.44	0.64	มาก
12) สไลด์	3.23	0.75	ปานกลาง
13) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	3.13	0.85	ปานกลาง
14) เทปบันทึกเสียง	3.67	0.58	มาก
15) เครื่องรับวิทยุ	3.41	0.80	มาก
16) เครื่องเล่นวีดีโอ	3.59	0.67	มาก
17) เครื่องขยายเสียง	3.63	0.57	มาก
18) รูปภาพ, ภาพถ่าย	3.39	0.62	มาก
19) สถานีวิทยุกระจายเสียง	3.12	0.79	ปานกลาง
20) แผนภูมิ	3.04	0.68	ปานกลาง
21) แผนที่	3.16	0.68	ปานกลาง
22) ของจริง	3.45	0.67	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ความต้องการด้านชนิดของสื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
23) ของตัวอย่าง	3.32	0.63	มาก
24) หุ่นจำลอง	3.03	0.71	ปานกลาง
25) กระดานดำ	3.49	0.64	มาก
26) กระดานขาว (White board)	3.49	0.65	มาก
27) เครื่องรับโทรทัศน์	3.48	0.73	มาก
28) หนังสือที่ให้ความบันเทิง	3.60	0.58	มาก
29) เกมส์	3.41	0.76	มาก
30) การสาธิต	3.34	0.66	มาก
31) การศึกษานอกสถานที่	3.52	0.61	มาก
32) นิทรรศการ	3.38	0.64	มาก
33) การทดลอง	3.08	0.75	ปานกลาง
34) เทปรายการหอกระจายข่าว	3.58	0.58	มาก
35) เทปเพลงพื้นบ้าน	3.46	0.67	มาก
36) อุปกรณ์กีฬา	3.81	0.50	มาก
37) บทเรียนสำเร็จรูป	3.41	0.64	มาก
38) หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน	3.63	0.62	มาก
รวม	3.41	0.25	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนโดยส่วนรวมมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานด้านชนิดของสื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อแยกพิจารณาตามความต้องการด้านชนิดของสื่อเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการในระดับมาก 29 ข้อ (3.28-3.88) ส่วนอีก 9 ข้อ มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง (2.73-3.23)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครศึกษานอกโรงเรียน ด้านเนื้อหาของสื่อ จำแนกเป็นรายข้อ

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
<u>เรื่องการศึกษา</u>			
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์รับนักศึกษา สายสามัญ	3.84	0.39	มาก
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์รับนักศึกษา วิชาชีพและกลุ่มสนใจ	3.62	0.59	มาก
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการแนะนำศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด	3.51	0.62	มาก
4) เนื้อหาเกี่ยวกับโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	3.71	0.54	มาก
5) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบตนเอง	3.14	0.71	ปานกลาง
6) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบชั้นเรียน	3.18	0.65	ปานกลาง
7) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบทางไกล	3.84	0.40	มาก
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.40	0.48	มาก
9) เนื้อหาเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาต่อ ในระดับมัธยมศึกษา	3.73	0.48	มาก
10) เนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์ของการศึกษาหรือ การเรียน	3.63	0.56	มาก
รวม	3.56	0.28	มาก
<u>เรื่องการเกษตร</u>			
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำนาแผนใหม่	3.63	0.57	มาก
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืช	3.58	0.56	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำไร่นาสวนผสม	3.71	0.49	มาก
4) เนื้อหาเกี่ยวกับราคาพืชผลทางการเกษตร	3.58	0.55	มาก
5) เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องปุ๋ย	3.47	0.66	มาก
6) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการทำปุ๋ยหมัก	3.39	0.65	มาก
7) เนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกพืชไร่	3.60	0.59	มาก
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกพืชหมุนเวียน	3.58	0.58	มาก
9) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร	3.62	0.59	มาก
10) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์	3.58	0.53	มาก
11) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ยาฆ่าแมลง	3.67	0.53	มาก
12) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคระบาดที่เกิดกับสัตว์	3.54	0.52	มาก
13) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำสวนผลไม้	3.26	0.61	มาก
14) เนื้อหาเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตข้าว	3.65	0.57	มาก
15) เนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของผู้ที่ประสบผลสำเร็จ ในอาชีพเกษตรกรรม	3.55	0.66	มาก
16) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา	3.45	0.65	มาก
17) เนื้อหาเกี่ยวกับการสหกรณ์	3.22	0.74	ปานกลาง
รวม	3.54	0.28	มาก
<u>เรื่องสุขภาพอนามัย</u>			
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ยา	3.48	0.59	มาก
2) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์	3.68	0.49	มาก
3) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคพยาธิ	3.40	0.62	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
4) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคผู้สูงอายุ	3.25	0.69	มาก
5) เนื้อหาเกี่ยวกับการบริโภคอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ	3.43	0.68	มาก
6) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคพื้นและการป้องกันรักษา	3.41	0.63	มาก
7) เนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว	3.44	0.66	มาก
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	3.54	0.62	มาก
9) เนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด	3.47	0.66	มาก
10) เนื้อหาเกี่ยวกับการให้ภูมิคุ้มกันโรค (วัคซีน)	3.53	0.63	มาก
รวม	3.46	0.34	มาก
<u>เรื่องอาชีพ</u>			
1) เนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งงานหรือการรับสมัครงาน	3.67	0.53	มาก
2) เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ประสบความสำเร็จ ในอาชีพต่าง ๆ	3.56	0.58	มาก
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพของศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียน	3.58	0.57	มาก
4) เนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพของ หน่วยงานอื่น ๆ	3.23	0.68	ปานกลาง
5) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างวิทยุและโทรทัศน์	3.50	0.60	มาก
6) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเชื่อมโลหะ	3.38	0.65	มาก
7) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างยนต์	3.51	0.57	มาก
8) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างไฟฟ้า	3.51	0.59	มาก
9) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างก่อสร้าง	3.34	0.65	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
10) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างตัดผม	3.40	0.68	มาก
11) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเสริมสวย	3.42	0.68	มาก
12) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	3.56	0.65	มาก
13) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างไม้	3.34	0.65	มาก
14) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม	3.62	0.63	มาก
15) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำกรอบรูปวิทยาศาสตร์	3.04	0.75	ปานกลาง
16) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำอาหารขนม	3.44	0.62	มาก
17) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพพิมพ์ดีด	3.47	0.61	มาก
รวม	3.45	0.31	มาก
<u>เรื่องกฎหมาย</u>			
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	3.39	0.57	มาก
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการซื้อขายที่ดิน	3.39	0.63	มาก
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการจำนองที่ดิน	3.46	0.58	มาก
4) เนื้อหาเกี่ยวกับแรงงาน	3.57	0.55	มาก
5) เนื้อหาเกี่ยวกับการแจ้งเกิด ตายและย้ายถิ่น	3.49	0.60	มาก
6) เนื้อหาเกี่ยวกับกฎจราจร	3.37	0.59	มาก
รวม	3.26	0.32	มาก
รวมทั้งหมด	3.47	0.23	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนโดยส่วนรวมมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานด้านเนื้อหาหนังสืออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อแยกพิจารณาตามความต้องการด้านเนื้อหาหนังสือ จำแนกเป็นรายข้อพบว่า

ในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษามีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนรายข้อพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ (3.40-3.84) และอีก 2 ข้อมีความต้องการในระดับปานกลาง (3.14-3.18)

ในเรื่องที่เกี่ยวกับการเกษตร มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) ส่วนรายข้อพบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมาก 16 ข้อ (3.26-3.71) และอีก 1 ข้อ มีความต้องการในระดับปานกลาง (3.22)

ในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$) ส่วนรายข้อพบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ (3.25-3.68)

ในเรื่องที่เกี่ยวกับอาชีพ มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45$) ส่วนรายข้อพบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมาก 15 ข้อ (3.34-3.67) และอีก 2 ข้อ มีความต้องการในระดับปานกลาง (3.04-3.23)

ในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมาย มีความต้องการโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.26$) ส่วนรายข้อพบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ (3.37-3.57)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน ด้านการบริการสื่อ จำแนกเป็นรายข้อ

ความต้องการด้านการบริการสื่อ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
1) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมเรื่องการผลิตสื่อที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน	3.64	0.58	มาก
2) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมเรื่องการใช้สื่อในการปฏิบัติงาน	3.60	0.59	มาก
3) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดมีหน่วยบริการสื่อประจำทุกอำเภอ	3.82	0.44	มาก
4) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดหน่วยผลิตทัศนศึกษาเคลื่อนที่ให้บ่อยครั้งขึ้น	3.54	0.60	มาก
5) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดบริการหมุนเวียนสื่อไปใช้ในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง	3.64	0.54	มาก
6) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดการอบรมการผลิตรายการกระจายข่าวแก่ครูอาสาฯ และผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.62	0.53	มาก
7) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมการผลิตสื่อพื้นบ้าน	3.61	0.56	มาก
8) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดหาสื่อที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้มากขึ้น	3.69	0.54	มาก
9) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดพัฒนาคุณภาพของสื่อที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น	3.76	0.54	มาก
รวม	3.66	0.29	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานด้านการบริการสื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) เมื่อแยกพิจารณาตามความต้องการด้านการบริการสื่อเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ (3.54-3.82)

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน
ได้วิเคราะห์เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานใน 3 ด้านคือ ด้านชนิดของสื่อ ด้านเนื้อหาของสื่อ และด้านการบริการสื่อ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน และประสบการณ์การฝึกอบรม

การวิเคราะห์ในตอนที่ 4 เป็นการทดสอบสมมติฐาน 3 ข้อ ผลปรากฏดังตาราง 11-22

4.1 การทดสอบสมมติฐานที่ว่า "ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน" ผลปรากฏดังตาราง 11-14

ตาราง 11 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ความต้องการ	วุฒิการศึกษา				t
	อนุปริญญา		ปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านชนิดของสื่อ	3.36	0.23	3.43	0.26	1.59
2. ด้านเนื้อหาของสื่อ					
2.1 เรื่องการศึกษา	0.25	3.57	0.29	1.23	1.23
2.2 เรื่องการเกษตร	0.30	3.56	0.28	1.92	1.92
2.3 เรื่องสุขภาพอนามัย	3.44	0.37	3.47	0.33	0.58
2.4 เรื่องอาชีพ	3.46	0.26	3.44	0.32	0.33
2.5 เรื่องกฎหมาย	3.21	0.32	3.27	0.32	1.11
รวม	3.45	0.21	3.48	0.23	0.90
3. ด้านการบริการสื่อ	3.62	0.30	3.67	0.29	0.86
รวมทั้งหมด	3.43	0.18	3.48	0.18	1.40

จากตาราง 11 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 12 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ด้านชนิดของสื่อเป็นรายข้อ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ความต้องการด้านชนิดของสื่อ	วุฒิการศึกษา				t
	อนุปริญญา		ปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1) แผ่นปลิว	3.40	0.54	3.48	0.63	0.76
2) ภาพพลิก	3.33	0.52	3.27	0.75	0.60
3) ใบสเตอร์	3.58	0.50	3.69	0.53	1.16
4) แผ่นพับ	3.51	0.51	3.55	0.54	0.43
5) หนังสือพิมพ์ผนัง	3.16	0.72	3.16	0.73	0.00
6) หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	3.16	0.65	3.42	0.65	2.29**
7) หนังสือพิมพ์รายวัน	3.86	0.35	3.89	0.31	0.55
8) หนังสือวารสาร	3.56	0.55	3.68	0.51	1.36
9) แบบเรียนของนักศึกษา	3.81	0.50	3.70	0.59	1.44
10) ละครหุ่น	2.35	0.72	2.84	0.76	3.81**
11) ป้ายนิเทศ	3.35	0.61	3.46	0.64	1.03
12) สไลด์	3.28	0.73	3.22	0.75	0.47
13) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	3.07	0.88	3.14	0.84	0.49
14) เทปบันทึกเสียง	3.67	0.52	3.67	0.60	0.08
15) เครื่องรับวิทยุ	3.49	0.74	3.38	0.82	0.77
16) เครื่องเล่นวีดีโอ	3.60	0.69	3.59	0.66	0.11
17) เครื่องขยายเสียง	3.56	0.63	3.65	0.56	0.88

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการด้านชนิดของสื่อ	พฤติกรรมการศึกษา				t
	อนุปริญญา		ปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
18) รูปภาพ, ภาพถ่าย	3.33	0.64	3.41	0.62	0.76
19) สถานีวิทยุกระจายเสียง	3.12	0.76	3.12	0.80	0.00
20) แผนภูมิ	2.86	0.60	3.10	0.70	2.00*
21) แผนที่	2.98	0.64	3.22	0.69	2.05*
22) ของจริง	3.30	0.67	3.49	0.67	1.62
23) ของตัวอย่าง	3.19	0.63	3.36	0.63	1.60
24) หุ่นจำลอง	2.88	0.70	3.07	0.71	1.55
25) กระดานดำ	3.35	0.75	3.54	0.60	1.71
26) กระดานขาว (White board)	3.44	0.67	3.50	0.65	0.55
27) เครื่องรับโทรทัศน์	3.60	0.62	3.45	0.76	1.23
28) หนังสือที่ให้ความบันเทิง	3.65	0.53	3.59	0.59	0.66
29) เกม	3.30	0.89	3.44	0.71	1.07
30) การสาธิต	3.30	0.74	3.35	0.64	0.39
31) การศึกษานอกสถานที่	3.42	0.70	3.54	0.59	1.18
32) นิทรรศการ	3.21	0.67	3.43	0.62	2.00*
33) การทดลอง	3.12	0.79	3.07	0.74	0.32
34) เทปรายการหรือกระจายข่าว	3.51	0.55	3.61	0.59	0.93
35) เทปเพลงพื้นบ้าน	3.42	0.59	3.47	0.70	0.44
36) อุปกรณ์กีฬา	3.81	0.45	3.81	0.51	0.05

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการด้านชนิดของสื่อ	วุฒิการศึกษา				t
	อนุปริญญา		ปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
37) บทเรียนสำเร็จรูป	3.47	0.59	3.39	0.66	0.69
38) หอกระจายข่าวหมู่บ้าน	3.70	0.60	3.61	0.63	0.86
รวม	3.36	0.23	3.43	0.26	1.59

จากตาราง 12 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานด้านชนิดของสื่อโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการสื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ข้อคือ ข้อ 6 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และ ข้อ 10 ละครหุ่น และมีความต้องการสื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อคือ ข้อ 20 แผนภูมิ ข้อ 21 แผนที่ และ ข้อ 32 นิทรรศการส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนด้านเนื้อหาของสื่อเป็นรายข้อ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	วุฒิการศึกษา				t
	อนุปริญญา		ปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
เรื่องการศึกษา					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์รับนักศึกษาสายสามัญ	3.81	0.39	3.85	0.39	0.53
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์รับนักศึกษาวิชาชีพและกลุ่มสนใจ	3.53	0.50	3.65	0.57	1.15
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการแนะนำศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด	3.42	0.66	3.53	0.60	1.05
4) เนื้อหาเกี่ยวกับโครงการขยายโอกาสทาง การศึกษา	3.70	0.51	3.71	0.55	0.10
5) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบตนเอง	2.95	0.75	3.19	0.70	1.93
6) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบชั้นเรียน	3.12	0.70	3.20	0.64	0.77
7) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบทางไกล	3.88	0.32	3.83	0.42	0.88
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาแบบเปิดเสรีขั้นพื้นฐาน	3.40	0.66	3.40	0.71	0.05
9) เนื้อหาเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาต่อ ในระดับมัธยมศึกษา	3.72	0.45	3.73	0.49	0.08
10) เนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์ของการศึกษาหรือการเรียน	3.58	0.59	3.64	0.55	0.60
รวม	3.51	0.25	3.57	0.29	1.23

ตาราง 13 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	วุฒิการศึกษา				t
	อนุปริญญา		ปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>เรื่องการเกษตร</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำนาแผนใหม่	3.49	0.63	3.67	0.54	1.83
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืช	3.56	0.55	3.59	0.56	0.28
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำไร่นาสวนผสม	3.74	0.44	3.69	0.50	0.59
4) เนื้อหาเกี่ยวกับราคาพืชผลทางการเกษตร	3.44	0.55	3.63	0.54	1.96
5) เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องปุ๋ย	3.35	0.72	3.50	0.65	1.35
6) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการทำปุ๋ยหมัก	3.35	0.61	3.41	0.66	0.53
7) เนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกพืชไร่	3.42	0.66	3.65	0.56	2.32**
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกพืชหมุนเวียน	3.51	0.63	3.60	0.57	0.86
9) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร	3.65	0.61	3.61	0.59	0.38
10) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์	3.56	0.50	3.59	0.53	0.37
11) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ยาฆ่าแมลง	3.65	0.57	3.67	0.51	0.24
12) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคระบาดที่เกิดกับสัตว์	3.55	0.55	3.54	0.53	0.11
13) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำสวนผลไม้	3.12	0.63	3.31	0.60	1.80
14) เนื้อหาเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตข้าว	3.49	0.70	3.69	0.52	1.78
15) เนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของผู้ที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพเกษตรกรกรม	3.44	0.80	3.59	0.62	1.09

ตาราง 13 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	วุฒิการศึกษา				t
	อนุปริญญา		ปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
16) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา	3.40	0.58	3.46	0.66	0.60
17) เนื้อหาเกี่ยวกับการสหกรณ์	3.02	0.77	3.27	0.72	1.97
รวม	3.46	0.30	3.56	0.28	1.92
<u>เรื่องสุขภาพอนามัย</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ยา	3.44	0.55	3.49	0.60	0.47
2) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์	3.72	0.45	3.67	0.50	0.64
3) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคพยาธิ	3.47	0.63	3.38	0.62	0.78
4) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคผู้สูงอายุ	3.21	0.83	3.26	0.64	0.36
5) เนื้อหาเกี่ยวกับการบริโภคอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ	3.42	0.73	3.44	0.66	0.14
6) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคฟันและการป้องกันรักษา	3.30	0.71	3.44	0.61	1.27
7) เนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว	3.37	0.66	3.46	0.66	0.79
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	3.40	0.62	3.59	0.62	1.77
9) เนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด	3.53	0.67	3.46	0.66	0.69
10) เนื้อหาเกี่ยวกับการให้ภูมิคุ้มกันโรค(วัคซีน)	3.51	0.63	3.54	0.63	0.24
รวม	3.44	0.37	3.47	0.33	0.58

ตาราง 13 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	วุฒิการศึกษา				t
	อนุปริญญา		ปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>เรื่องอาชีพ</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งงานหรือการรับสมัครงาน	3.63	0.54	3.68	0.52	0.57
2) เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ	3.58	0.63	3.56	0.56	0.24
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพของศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียน	3.58	0.59	3.59	0.57	0.04
4) เนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพของหน่วยงานอื่น ๆ	3.16	0.61	3.25	0.70	0.75
5) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างวิทยุและโทรทัศน์	3.44	0.59	3.52	0.60	0.72
6) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเชื่อมโลหะ	3.58	0.55	3.33	0.68	2.24*
7) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างยนต์	3.56	0.50	3.50	0.59	0.62
8) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างไฟฟ้า	3.60	0.49	3.48	0.61	1.19
9) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างก่อสร้าง	3.47	0.50	3.31	0.68	1.42
10) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างตัดผม	3.37	0.62	3.41	0.70	0.30
11) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเสริมสวย	3.40	0.69	3.43	0.68	0.28
12) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	3.53	0.63	3.57	0.65	0.33
13) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างไม้	3.23	0.65	3.37	0.64	1.27
14) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม	3.74	0.49	3.59	0.66	1.72
15) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำกรอบรูปวิทยาศาสตร์	2.95	0.84	3.06	0.72	0.83
16) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำอาหารขนม	3.44	0.55	3.44	0.64	0.06

ตาราง 13 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	วุฒิการศึกษา				t
	อนุปริญญา		ปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
17) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพพิมพ์ดีด	3.56	0.55	3.44	0.62	1.11
รวม	3.46	0.26	3.44	0.32	0.33
<u>เรื่องกฎหมาย</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	3.21	0.51	3.44	0.57	2.39*
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการซื้อขายที่ดิน	3.35	0.69	3.41	0.62	0.54
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการจำนองที่ดิน	3.47	0.55	3.46	0.56	0.03
4) เนื้อหาเกี่ยวกับแรงงาน	3.53	0.59	3.58	0.54	0.46
5) เนื้อหาเกี่ยวกับการแจ้งเกิด ตายและย้ายถิ่น	3.40	0.62	3.52	0.59	1.18
6) เนื้อหาเกี่ยวกับกฎจราจร	3.33	0.64	3.37	0.58	0.60
รวม	3.21	0.32	3.37	0.32	1.11
รวมทั้งสิ้น	3.45	0.21	3.48	0.23	0.90

จากตาราง 13 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานด้านเนื้อหาของสื่อโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการสื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวนหนึ่งข้อคือ เนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกพืชไร่ และมีความต้องการสื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนสองข้อคือ เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเชื่อมโลหะและเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษาออกร
โรงเรียนด้านการบริการสื่อเป็นรายข้อ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ความต้องการด้านการบริการสื่อ	วุฒิการศึกษา				t
	อนุปริญญา		ปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมเรื่องการ ผลิตสื่อที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน	3.60	0.58	3.65	0.58	0.48
2) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมเรื่องการ ใช้สื่อในการปฏิบัติงาน	3.51	0.59	3.63	0.59	1.12
3) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดมีหน่วยบริการสื่อประจำ อำเภอ	3.86	0.41	3.80	0.45	0.76
4) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดหน่วยสารสนเทศศึกษา เคลื่อนที่ให้บ่อยครั้งขึ้น	3.42	0.70	3.58	0.56	1.55
5) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดบริการหมุนเวียน สื่อไปใช้ในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง	3.70	0.51	3.62	0.55	0.83
6) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดการอบรมการผลิต รายการหอกระจายข่าวแก่ครูอาสาฯ และผู้ที่ เกี่ยวข้อง	3.51	0.59	3.65	0.51	1.47
7) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมการผลิตสื่อพื้นบ้าน	3.58	0.59	3.61	0.55	0.32
8) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดหาสื่อที่จำเป็น ต่อการปฏิบัติงานให้มากขึ้น	3.63	0.58	3.71	0.53	0.85

ตาราง 14 (ต่อ)

ความต้องการด้านการบริการสื่อ	วุฒิการศึกษา				t
	อนุปริญญา		ปริญญาตรี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดพัฒนาคุณภาพของสื่อ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น	3.79	0.47	3.76	0.56	0.83
รวม	3.62	0.30	3.67	0.22	0.86

จากตาราง 14 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานด้านการบริการสื่อโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการสื่อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

4.2 การทดสอบสมมติฐานที่ว่า "ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์
การปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน" ผลปรากฏดังตาราง 15-18

ตาราง 15 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอก
โรงเรียนเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ความต้องการ	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน				t
	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านชนิดของสื่อ	3.44	0.22	3.41	0.26	0.68
2. ด้านเนื้อหาของสื่อ					
2.1 เรื่องการศึกษา	3.59	0.25	3.55	0.29	0.88
2.2 เรื่องการเกษตร	3.54	0.29	3.54	0.28	0.00
2.3 เรื่องสุขภาพอนามัย	3.52	0.28	3.45	0.35	1.28
2.4 เรื่องอาชีพ	3.37	0.36	3.47	0.29	1.72
2.5 เรื่องกฎหมาย	3.20	0.33	3.28	0.32	1.44
รวม	3.46	0.21	3.48	0.23	0.54
3. ด้านการบริการสื่อ	3.67	0.23	3.65	0.31	0.38
รวมทั้งหมด	3.47	0.17	3.47	0.18	0.04

จากตาราง 15 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การ
ปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความ
ต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม
สมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 16 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนด้านชนิดของสื่อเป็นรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ความต้องการด้านชนิดของสื่อ	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน				t
	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1) แผ่นปลิว	3.53	0.59	3.43	0.62	0.94
2) ภาพพลิก	3.11	0.86	3.33	0.65	1.58
3) โบสเตอร์	3.67	0.52	3.66	0.53	0.05
4) แผ่นพับ	3.58	0.54	3.53	0.53	0.52
5) หนังสือพิมพ์แผ่น	3.13	0.79	3.17	0.71	0.31
6) หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	3.33	0.67	3.37	0.66	0.35
7) หนังสือพิมพ์รายวัน	3.82	0.39	3.90	0.30	1.30
8) หนังสือวารสาร	3.73	0.50	3.63	0.53	1.19
9) แบบเรียนของนักศึกษา	3.67	0.67	3.74	0.54	0.71
10) ละครหุ่น	2.78	0.70	2.72	0.80	0.46
11) ป้ายนิเทศ	3.48	0.59	3.42	0.65	0.63
12) สไลด์	3.38	0.72	3.19	0.75	1.51
13) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	3.29	0.76	3.08	0.87	1.47
14) เทปบันทึกเสียง	3.64	0.61	3.68	0.58	0.31
15) เครื่องรับวิทยุ	3.33	0.95	3.43	0.75	0.61
16) เครื่องเล่นวีดีโอ	3.56	0.69	3.61	0.66	0.45
17) เครื่องขยายเสียง	3.69	0.47	3.61	0.60	0.84

ตาราง 16 (ต่อ)

ความต้องการด้านชนิดของสื่อ	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน				t
	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
18) รูปภาพ, ภาพถ่าย	3.58	0.58	3.33	0.62	2.35*
19) สถานีวิทยุกระจายเสียง	3.36	0.74	3.04	0.79	2.36*
20) แผนภูมิ	3.13	0.63	3.01	0.70	1.03
21) แผนที่	3.29	0.55	3.12	0.72	1.63
22) ของจริง	3.40	0.65	3.46	0.68	0.54
23) ของตัวอย่าง	3.27	0.62	3.34	0.64	0.66
24) หุ่นจำลอง	3.13	0.63	3.00	0.74	1.10
25) กระดานดำ	3.51	0.63	3.49	0.65	0.20
26) กระดานขาว (White board)	3.47	0.66	3.50	0.65	0.27
27) เครื่องรับโทรทัศน์	3.51	0.79	3.48	0.72	0.28
28) หนังสือที่ให้ความบันเทิง	3.60	0.58	3.60	0.58	0.00
29) เกมส์	3.42	0.66	3.41	0.79	0.12
30) การสาธิต	3.36	0.68	3.33	0.66	0.22
31) การศึกษานอกสถานที่	3.44	0.69	3.54	0.59	0.89
32) นิทรรศการ	3.33	0.64	3.39	0.64	0.55
33) การทดลอง	3.07	0.69	3.09	0.77	0.18
34) เทปรายการหอกระจายข่าว	3.64	0.57	3.57	0.59	0.79
35) เทปเพลงพื้นบ้าน	3.44	0.72	3.46	0.66	0.15
36) อุปกรณ์กีฬา	3.76	0.57	3.83	0.48	0.84

ตาราง 16 (ต่อ)

ความต้องการด้านชนิดของสื่อ	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน				t
	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
37) บทเรียนสำเร็จรูป	3.47	0.63	3.39	0.65	0.73
38) หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน	3.69	0.56	3.61	0.64	0.78
รวม	3.44	0.22	3.41	0.26	0.68

จากตาราง 16 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานด้านชนิดของสื่อโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการสื่อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนสองข้อคือ รูปภาพ, ภาพถ่าย และสถานีวิทยุกระจายเสียง ส่วนข้ออื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนด้านเนื้อหาของสื่อเป็นรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน				t
	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>เรื่องการศึกษา</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์รับนักศึกษาสายสามัญ	3.78	0.42	3.86	0.38	1.26
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์รับนักศึกษาวิชาชีพและกลุ่มสนใจ	3.78	0.42	3.57	0.59	2.59*
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการแนะนำศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด	3.47	0.50	3.52	0.65	0.48
4) เนื้อหาเกี่ยวกับโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	3.78	0.47	3.68	0.56	1.03
5) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบตนเอง	3.24	0.65	3.10	0.73	1.16
6) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบชั้นเรียน	3.29	0.55	3.15	0.68	1.23
7) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบทางไกล	3.73	0.50	3.87	0.36	1.70
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.36	0.65	3.41	0.71	0.49
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาต่อ ในระดับมัธยมศึกษา	3.80	0.40	3.70	0.50	1.18
9) เนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์ของการศึกษาหรือการเรียน	3.69	0.47	3.61	0.58	0.86
รวม	3.59	0.25	3.55	0.29	0.88

ตาราง 17 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	ประสบการณ์การทำงาน				t
	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>เรื่องการเกษตร</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำนาแผนใหม่	3.51	0.59	3.66	0.56	1.57
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืช	3.44	0.59	3.62	0.54	1.87
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำไร่นาสวนผสม	3.51	0.59	3.77	0.44	2.68**
4) เนื้อหาเกี่ยวกับราคาพืชผลทางการเกษตร	3.62	0.53	3.57	0.55	0.53
5) เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องปุ๋ย	3.56	0.62	3.44	0.68	1.01
6) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการทำปุ๋ยหมัก	3.38	0.68	3.40	0.64	0.20
7) เนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกพืชไร่	3.53	0.66	3.62	0.57	0.87
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกพืชหมุนเวียน	3.69	0.47	3.54	0.61	1.67
9) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร	3.64	0.57	3.61	0.60	0.30
10) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์	3.62	0.53	3.57	0.52	0.55
11) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ยาฆ่าแมลง	3.73	0.50	3.65	0.53	0.95
12) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคระบาดที่เกิดกับสัตว์	3.53	0.55	3.54	0.51	0.09
13) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำสวนผลไม้	3.31	0.56	3.25	0.63	0.60
14) เนื้อหาเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตข้าว	3.64	0.53	3.65	0.58	0.04
15) เนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของผู้ที่ประสบผลสำเร็จ					
ในอาชีพเกษตรกรรม	3.56	0.62	3.55	0.68	0.03
16) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา	3.53	0.59	3.42	0.66	1.02

ตาราง 17 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน				t
	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
17) เนื้อหาเกี่ยวกับการสหกรณ์	3.29	0.76	3.19	0.73	0.76
รวม	3.54	0.29	3.54	0.28	0.00
<u>เรื่องสุขภาพอนามัย</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ยา	3.58	0.54	3.45	0.60	1.29
2) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์	3.76	0.43	3.66	0.51	1.20
3) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคพยาธิ	3.42	0.62	3.39	0.63	0.27
4) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคผู้สูงอายุ	3.42	0.66	3.19	0.69	1.97
5) เนื้อหาเกี่ยวกับการบริโภคอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ	3.47	0.73	3.42	0.66	0.40
6) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคฟันและการป้องกันรักษา	3.53	0.55	3.37	0.66	1.49
7) เนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว	3.49	0.59	3.43	0.68	0.54
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	3.53	0.59	3.54	0.63	0.11
9) เนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด	3.38	0.68	3.50	0.66	1.11
10) เนื้อหาเกี่ยวกับการให้ภูมิคุ้มกันโรค(วัคซีน)	3.62	0.49	3.50	0.67	1.29
รวม	3.52	0.28	3.45	0.35	1.28

ตาราง 17 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน				t
	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>เรื่องอาชีพ</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งงานหรือการรับสมัครงาน	3.67	0.56	3.67	0.51	0.03
2) เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ	3.53	0.55	3.57	0.59	0.40
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพของศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียน	3.49	0.59	3.61	0.57	1.28
4) เนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพของหน่วยงานอื่น ๆ	3.11	0.65	3.27	0.69	1.36
5) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างวิทยุและโทรทัศน์	3.53	0.55	3.49	0.61	0.43
6) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเชื่อมโลหะ	3.33	0.67	3.40	0.65	0.60
7) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างยนต์	3.38	0.61	3.55	0.55	1.80
8) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างไฟฟ้า	3.51	0.63	3.51	0.58	0.01
9) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างก่อสร้าง	3.27	0.78	3.37	0.60	0.78
10) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างตัดผม	3.47	0.69	3.38	0.68	0.75
11) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเสริมสวย	3.24	0.83	3.48	0.62	1.72
12) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	3.38	0.78	3.62	0.59	1.93
13) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างไม้	3.39	0.68	3.33	0.64	0.42
14) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม	3.47	0.78	3.68	0.57	1.60
15) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำกรอบรูปวิทยาศาสตร์	2.87	0.79	3.09	0.74	1.75
16) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำอาหารขนม	3.29	0.69	3.48	0.59	1.84

ตาราง 17 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน				t
	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
17) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพพิมพ์ดีด	3.38	0.68	3.50	0.58	1.44
รวม	3.37	0.36	3.47	0.29	1.72
<u>เรื่องกฎหมาย</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	3.36	0.61	3.40	0.56	0.46
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการซื้อขายที่ดิน	3.40	0.65	3.39	0.63	0.06
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการจำนองที่ดิน	3.47	0.63	3.46	0.57	0.05
4) เนื้อหาเกี่ยวกับแรงงาน	3.49	0.63	3.59	0.52	1.12
5) เนื้อหาเกี่ยวกับการแจ้งเกิด ตายและย้ายถิ่น	3.38	0.61	3.52	0.59	1.44
6) เนื้อหาเกี่ยวกับกฎจราจร	3.20	0.50	3.43	0.61	2.27*
รวม	3.20	0.33	3.28	0.32	1.44
รวมทั้งหมด	3.46	0.21	3.48	0.23	0.54

จากตาราง 17 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานด้านเนื้อหาของสื่อโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวนหนึ่งข้อ คือ เนื้อหาเกี่ยวกับการทำไร่นาสวนผสมและมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนสองข้อ คือ เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์นักศึกษาวิชาชีพและกลุ่มสนใจ และเนื้อหาเกี่ยวกับกฎจราจร ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอก
โรงเรียนด้านการบริการสื่อเป็นรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ความต้องการด้านการบริการสื่อ	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน				t
	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมเรื่องการผลิตสื่อที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน	3.60	0.54	3.66	0.59	0.56
2) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมเรื่องการใช้สื่อในการปฏิบัติงาน	3.73	0.50	3.56	0.61	1.75
3) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดมีหน่วยบริการสื่อประจำทุกอำเภอ	3.87	0.34	3.80	0.47	1.04
4) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดหน่วยใส่ทัศนศึกษาเคลื่อนที่ให้บ่อยครั้งขึ้น	3.44	0.62	3.57	0.59	1.26
5) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดบริการหมุนเวียนสื่อไปใช้ในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง	3.60	0.54	3.65	0.55	0.52
6) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดการอบรมการผลิตรายการหอกระจายข่าวแก่ครูอาสาฯและผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.56	0.59	3.65	0.51	0.87
7) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมการผลิตสื่อพื้นบ้าน	3.58	0.58	3.61	0.56	0.38
8) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดหาสื่อที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้มากขึ้น	3.78	0.47	3.66	0.56	1.26

ตาราง 18 (ต่อ)

ความต้องการด้านการบริการสื่อ	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน				t
	ต่ำกว่า 2 ปี		2 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดพัฒนาคุณภาพของสื่อ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น	3.87	0.40	3.73	0.57	1.77
รวม	3.67	0.23	3.65	0.31	0.38

จากตาราง 18 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงาน ด้านการบริการสื่อโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นกัน

4.3 การทดสอบสมมติฐานที่ว่า "ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์
การฝึกอบรมด้านสื่อต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน" ผลปรากฏดังตาราง
19-22

ตาราง 19 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอก
โรงเรียนเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ

ความต้องการ	ประสบการณ์การฝึกอบรม				t
	เคย		ไม่เคย		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านชนิดของสื่อ	3.40	0.26	3.44	0.25	1.08
2. ด้านเนื้อหาของสื่อ					
2.1 เรื่องการศึกษา	3.56	0.29	3.55	0.28	0.32
2.2 เรื่องการเกษตร	3.55	0.29	3.52	0.28	0.59
2.3 เรื่องสุขภาพอนามัย	3.45	0.33	3.48	0.35	0.48
2.4 เรื่องอาชีพ	3.42	0.31	3.48	0.31	1.39
2.5 เรื่องกฎหมาย	3.24	0.33	3.29	0.82	1.11
รวม	3.47	0.23	3.48	0.22	0.45
3. ด้านการบริการสื่อ	3.65	0.31	3.67	0.26	0.60
รวมทั้งหมด	3.46	0.19	3.48	0.17	0.87

จากตาราง 19 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การ
ฝึกอบรมต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติและเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการสื่อ
ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 20 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา
โรงเรียนด้านชนดิของสื่อเป็นรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ

ความต้องการด้านชนิดของสื่อ	ประสบการณ์การฝึกอบรม				t
	เคย		ไม่เคย		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1) แผ่นปลิว	3.49	0.64	3.41	0.57	0.94
2) ภาพพลิก	3.24	0.74	3.34	0.65	0.92
3) โบสเตอร์	3.66	0.53	3.66	0.53	0.02
4) แผ่นพับ	3.58	0.55	3.49	0.50	1.16
5) หนังสือพิมพ์ผนัง	3.09	0.75	3.28	0.67	1.84
6) หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	3.40	0.67	3.31	0.64	0.87
7) หนังสือพิมพ์รายวัน	3.91	0.29	3.85	0.36	1.13
8) หนังสือวารสาร	3.66	0.51	3.64	0.54	0.37
9) แบบเรียนของนักศึกษา	3.72	0.60	3.74	0.53	0.33
10) ละครหุ่น	2.71	0.79	2.77	0.75	0.55
11) บ้ายนิเทศ	3.39	0.64	3.51	0.62	1.33
12) สไลด์	3.25	0.81	3.20	0.64	0.45
13) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	3.09	0.88	3.18	0.80	0.64
14) เทปบันทึกเสียง	3.66	0.56	3.68	0.62	0.14
15) เครื่องรับวิทยุ	3.34	0.89	3.50	0.65	1.39
16) เครื่องเล่นวีดีโอ	3.53	0.70	3.70	0.54	1.80
17) เครื่องขยายเสียง	3.64	0.59	3.59	0.55	0.61

ตาราง 20 (ต่อ)

ความต้องการด้านชนิดของสื่อ	ประสบการณ์การฝึกอบรม				t
	เคย		ไม่เคย		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
18) รูปภาพ, ภาพถ่าย	3.40	0.62	3.38	0.63	0.20
19) สถานีวิทยุกระจายเสียง	3.12	0.77	3.11	0.82	0.11
20) แผนภูมิ	3.07	0.63	3.00	0.76	0.68
21) แผนที่	3.19	0.66	3.12	0.72	0.67
22) ของจริง	3.36	0.70	3.58	0.60	2.30*
23) ของตัวอย่าง	3.32	0.63	3.32	0.64	0.06
24) หุ่นจำลอง	2.97	0.72	3.12	0.70	1.40
25) กระดานดำ	3.53	0.61	3.45	0.69	0.84
26) กระดานขาว (White board)	3.47	0.68	3.51	0.60	0.41
27) เครื่องรับโทรทัศน์	3.37	0.82	3.66	0.53	2.98**
28) หนังสือที่ให้ความบันเทิง	3.54	0.62	3.69	0.49	1.79
29) เกมส์	3.41	0.78	3.42	0.72	0.12
30) การสาธิต	3.29	0.71	3.41	0.57	1.20
31) การศึกษานอกสถานที่	3.47	0.65	3.59	0.55	1.41
32) นิทรรศการ	3.36	0.66	3.41	0.59	0.46
33) การทดลอง	3.05	0.81	3.14	0.65	0.78
34) เทปรายการหอกระจายข่าว	3.63	0.55	3.51	0.62	1.34
35) เทปเพลงพื้นบ้าน	3.43	0.71	3.50	0.60	0.69
36) อุปกรณ์กีฬา	3.78	0.54	3.85	0.43	0.95

ตาราง 20 (ต่อ)

ความต้องการด้านชนิดของสื่อ	ประสบการณ์การฝึกอบรม				t
	เคย		ไม่เคย		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
37) บทเรียนสำเร็จรูป	3.35	0.64	3.49	0.65	1.40
38) หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน	3.66	0.59	3.58	0.66	0.80
รวม	3.40	0.26	3.44	0.25	1.08

จากตาราง 20 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานด้านชนิดของสื่อโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวนหนึ่งข้อคือ เครื่องรับโทรทัศน์ และมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนหนึ่งข้อคือ ของจริง ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนด้านเนื้อหาของสื่อเป็นรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	ประสบการณ์การฝึกอบรม				t
	เคย		ไม่เคย		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>เรื่องการศึกษา</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์รับนักศึกษาสายสามัญ	3.84	0.39	3.85	0.39	0.26
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์รับนักศึกษาวิชาชีพและกลุ่มสนใจ	3.64	0.57	3.59	0.55	0.52
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการแนะนำศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	3.52	0.61	3.49	0.62	0.34
4) เนื้อหาเกี่ยวกับโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา	3.71	0.51	3.70	0.59	0.05
5) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบตนเอง	3.14	0.73	3.14	0.69	0.03
6) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบชั้นเรียน	3.17	0.66	3.20	0.64	0.31
7) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบทางไกล	3.80	0.42	3.89	0.35	1.53
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน	3.40	0.68	3.41	0.72	0.09
9) เนื้อหาเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา	3.76	0.49	3.68	0.47	1.16
10) เนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์ของการศึกษาหรือการเรียน	3.67	0.52	3.55	0.60	1.43
รวม	3.56	0.29	3.55	0.28	0.32

ตาราง 21 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	ประสบการณ์การฝึกอบรม				t
	เคย		ไม่เคย		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
<u>เรื่องการเกษตร</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำนาแผนใหม่	3.59	0.61	3.69	0.49	1.23
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืช	3.65	0.53	3.47	0.58	1.12
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำไร่นาสวนผสม	3.71	0.49	3.70	0.49	0.06
4) เนื้อหาเกี่ยวกับราคาพืชผลทางการเกษตร	3.62	0.55	3.53	0.53	1.16
5) เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องปุ๋ย	3.49	0.65	3.43	0.68	0.60
6) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการทำปุ๋ยหมัก	3.38	0.64	3.42	0.66	0.41
7) เนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกพืชไร่	3.55	0.61	3.68	0.55	1.42
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกพืชหมุนเวียน	3.60	0.53	3.54	0.67	0.69
9) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร	3.62	0.57	3.62	0.63	0.01
10) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์	3.59	0.54	3.57	0.50	0.35
11) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ยาฆ่าแมลง	3.63	0.57	3.73	0.45	1.36
12) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคระบาดที่เกิดกับสัตว์	3.63	0.50	3.41	0.52	2.90*
13) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำสวนผลไม้	3.28	0.59	3.23	0.65	0.60
14) เนื้อหาเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตข้าว	3.65	0.55	3.65	0.61	0.02
15) เนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของผู้ที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพเกษตรกรรม	3.65	0.55	3.41	0.79	2.29*
16) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา	3.44	0.65	3.46	0.65	0.21

ตาราง 21 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	ประสิทธิภาพการฝึกอบรม				t
	เคย		ไม่เคย		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
17) เนื้อหาเกี่ยวกับการสหกรณ์	3.15	0.71	3.32	0.76	1.63
รวม	3.55	0.29	3.52	0.28	0.59
<u>เรื่องสุขภาพอนามัย</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ยา	3.45	0.62	3.53	0.53	0.90
2) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์	3.74	0.46	3.59	0.52	2.22*
3) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคพยาธิ	3.47	0.62	3.30	0.61	1.82
4) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคผู้สูงอายุ	3.25	0.67	3.24	0.72	0.07
5) เนื้อหาเกี่ยวกับการบริโภคอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ	3.37	0.69	3.50	0.65	1.11
6) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคฟันและการป้องกันรักษา	3.41	0.65	3.42	0.62	0.15
7) เนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว	3.41	0.65	3.49	0.69	0.74
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	3.47	0.64	3.65	0.58	1.90
9) เนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด	3.47	0.68	3.49	0.65	0.21
10) เนื้อหาเกี่ยวกับการให้ภูมิคุ้มกันโรค (วัคซีน)	3.49	0.63	3.59	0.64	1.10
รวม	3.45	0.33	3.48	0.35	0.48

ตาราง 21 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	ประสบการณ์การฝึกอบรม				t
	เคย		ไม่เคย		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
เรื่องอาชีพ					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งงานหรือการรับสมัครงาน	3.67	0.52	3.66	0.53	0.13
2) เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ	3.58	0.56	3.54	0.60	0.43
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียน	3.63	0.55	3.51	0.60	1.36
4) เนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพของหน่วยงานอื่น ๆ	3.24	0.69	3.22	0.67	0.25
5) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างวิทยุและโทรทัศน์	3.51	0.54	3.49	0.69	0.24
6) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเชื่อมโลหะ	3.31	0.68	3.50	0.60	1.96
7) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างยนต์	3.51	0.57	3.51	0.58	0.06
8) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างไฟฟ้า	3.47	0.57	3.57	0.62	1.07
9) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างก่อสร้าง	3.28	0.66	3.43	0.62	1.55
10) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างตัดผม	3.35	0.66	3.47	0.71	1.18
11) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเสริมสวย	3.41	0.68	3.45	0.69	0.40
12) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า	3.49	0.69	3.68	0.55	2.03*
13) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างไม้	3.27	0.64	3.46	0.65	2.02*
14) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม	3.60	0.62	3.65	0.65	0.48
15) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำกรอบรูปวิทยาศาสตร์	3.01	0.74	3.08	0.77	0.65
16) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำอาหารขนม	3.34	0.63	3.59	0.57	2.85**

ตาราง 21 (ต่อ)

ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ	ประสบการณ์การฝึกอบรม				t
	เคย		ไม่เคย		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
17) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพพิมพ์ดีด	3.49	0.60	3.40	0.62	0.65
รวม	3.42	0.31	3.48	0.31	1.39
<u>เรื่องกฎหมาย</u>					
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	3.41	0.57	3.36	0.56	0.48
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการซื้อขายที่ดิน	3.37	0.61	3.43	0.66	0.66
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการจำนองที่ดิน	3.40	0.62	3.57	0.50	2.00*
4) เนื้อหาเกี่ยวกับแรงงาน	3.50	0.57	3.68	0.50	2.18*
5) เนื้อหาเกี่ยวกับการแจ้งเกิด ตายและย้ายถิ่น	3.47	0.62	3.53	0.55	0.69
6) เนื้อหาเกี่ยวกับกฎจราจร	3.37	0.57	3.38	0.63	0.09
รวม	3.24	0.33	3.29	0.32	1.11
รวมทั้งสิ้น	3.47	0.23	3.48	0.22	0.45

จากตาราง 21 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานด้านเนื้อหาของสื่อโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวนสองข้อคือ เนื้อหาเกี่ยวกับโรคระบาดที่เกิดกับสัตว์และเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำอาหารขนม และมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวนหกข้อคือ เนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของผู้ที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพเกษตรกรรม เนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์ เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างไม้ เนื้อหาเกี่ยวกับการจ้างงานที่ดิน และเนื้อหาเกี่ยวกับแรงงาน ส่วนข้ออื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา
โรงเรียนด้านการบริการสื่อเป็นรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ

ความต้องการด้านการบริการสื่อ	ประสบการณ์การฝึกอบรม				t
	เคย		ไม่เคย		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมเรื่องการผลิตสื่อที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน	3.59	0.60	3.72	0.54	1.41
2) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมเรื่องการใช้สื่อในการปฏิบัติงาน	3.61	0.59	3.58	0.60	0.35
3) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดมีหน่วยบริการสื่อประจำทุกอำเภอ	3.81	0.42	3.82	0.48	0.21
4) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดหน่วยเสด็จทัศนศึกษาเคลื่อนที่ให้บ่อยครั้งขึ้น	3.52	0.61	3.58	0.57	0.72
5) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดบริการหมุนเวียนสื่อไปใช้ในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง	3.68	0.54	3.65	0.56	0.24
6) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดการอบรมการผลิตรายการหอกระจายข่าวแก่ครูอาสาฯและผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.62	0.52	3.51	0.54	0.16
7) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมการผลิตสื่อพื้นบ้าน	3.59	0.56	3.64	0.56	0.59
8) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดหาสื่อที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้มากขึ้น	3.72	0.54	3.65	0.53	0.83

ตาราง 22 (ต่อ)

ความต้องการด้านการบริการสื่อ	ประสบการณ์การฝึกอบรม				t
	เคย		ไม่เคย		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดพัฒนาคุณภาพของสื่อ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น	3.73	0.55	3.81	0.51	0.98
รวม	3.65	0.31	3.67	0.26	0.60

จากตาราง 22 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อต่างกันมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานด้านการบริการสื่อโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา
นอกโรงเรียน ผลปรากฏดังตาราง 23-26

ตาราง 23 ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านชนิดของสื่อ

ด้านชนิดของสื่อ	จำนวน (คน)
<u>ปัญหา</u>	
1. สื่อประเภทแผ่นพลิกและแผ่นปลิวไม่เพียงพอ	36
2. สื่อบางประเภทยังใช้ไม่เป็น	31
3. สื่อบางประเภทไม่มีคุณภาพ	16
4. อื่น ๆ เช่น แบบเรียนของนักศึกษามีน้อย สื่อไม่ทันสมัย	9
รวม	92
<u>ข้อเสนอแนะ</u>	
1. ควรจัดหาให้ทั่วถึง	32
2. อธิบายวิธีใช้ให้ชัดเจน	26
3. ควรเน้นคุณภาพของสื่อให้มากยิ่งขึ้น	12
4. อื่น ๆ เช่น ควรเพิ่มปริมาณสื่อให้เพียงพอ ควรมีสื่อที่ทันสมัย	10
รวม	80

จากตาราง 23 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อปัญหาด้านชนิดของสื่อจำนวน 92 คน มีปัญหามากที่สุดคือ สื่อประเภทแผ่นพลิกและแผ่นปลิวไม่เพียงพอจำนวน 36 คน รองลงมาสื่อบางประเภทยังใช้ไม่เป็นจำนวน 31 คน และสื่อบางประเภทไม่มีคุณภาพจำนวน 16 คน และอื่น ๆ อีก 9 คน และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อปัญหาด้านชนิดของสื่อจำนวน 80 คน มีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรจัดหาให้ทั่วถึงจำนวน 32 คน รองลงมาคือ อธิบายวิธีใช้ให้ชัดเจนจำนวน 26 คน และควรเน้นคุณภาพของสื่อให้มากยิ่งขึ้นจำนวน 12 คน และอื่น ๆ อีก จำนวน 10 คน

ตาราง 24 ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านเนื้อหาหนังสือ

ด้านเนื้อหาหนังสือ	จำนวน (คน)
<u>ปัญหา</u>	
1. เนื้อหาไม่สัมพันธ์กับความต้องการของท้องถิ่น	24
2. เนื้อหาไม่ทันสมัย	15
3. เนื้อหาไม่ครอบคลุมพื้นที่	13
4. อื่น ๆ เช่น เนื้อหากว้างเกินไป สื่อประชาสัมพันธ์น้อย	7
รวม	59
<u>ข้อเสนอแนะ</u>	
1. ควรจัดทำตรงกับความต้องการของประชาชน	23
2. ควรให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ	17
3. ควรจัดทำครอบคลุมพื้นที่มากที่สุด	10
4. อื่น ๆ เช่น สื่อควรสั้นกระชับ ควรสำรวจความต้องการของประชาชน	5
รวม	55

จากตาราง 24 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านเนื้อหาหนังสือจำนวน 59 คน มีปัญหามากที่สุดคือ เนื้อหาไม่สัมพันธ์กับความต้องการของท้องถิ่นจำนวน 24 คน รองลงมาคือเนื้อหาไม่ทันสมัยจำนวน 15 คน และเนื้อหาไม่ครอบคลุมพื้นที่จำนวน 13 คน และอื่น ๆ อีกจำนวน 7 คน และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อด้านเนื้อหาหนังสือ จำนวน 55 คน คือ ควรจัดทำตรงกับความต้องการของประชาชน จำนวน 23 คน ควรให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อจำนวน 17 คน ควรจัดทำครอบคลุมพื้นที่มากที่สุดจำนวน 10 คน และอื่น ๆ อีก 5 คน

ตาราง 25 ปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการบริการสื่อ

ด้านการบริการสื่อ	จำนวน (คน)
<u>ปัญหา</u>	
1. สื่อไม่เพียงพอ	28
2. การจัดไม่ทั่วถึง	21
3. การส่งข่าวล่าช้า	11
4. อื่น ๆ เช่น จัดบริการไม่ต่อเนื่อง ไม่มีการจัดอบรม ควรจัดบริการให้มากขึ้น	8
รวม	68
<u>ข้อเสนอแนะ</u>	
1. ควรจัดแบบหมุนเวียน	25
2. ควรเน้นการฝึกอบรม	15
3. ควรจัดให้รวดเร็วที่สุด	9
4. อื่น ๆ เช่น ควรมีแผนในการให้บริการ ควรเพิ่มการบริการ ให้มากขึ้น	6
รวม	55

จากตาราง 25 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อปัญหาด้านการบริการสื่อจำนวน 68 คน มีปัญหามากที่สุดคือสื่อไม่เพียงพอจำนวน 28 คน รองลงมาคือ การจัดไม่ทั่วถึงจำนวน 21 คน การส่งข่าวล่าช้าจำนวน 11 คน และอื่น ๆ อีกจำนวน 8 คน และมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อปัญหาด้านการบริการสื่อจำนวน 55 คน มีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรจัดแบบหมุนเวียนจำนวน 25 คน ควรเน้นการฝึกอบรมจำนวน 15 คน ควรจัดให้รวดเร็วที่สุดจำนวน 9 คน และอื่น ๆ อีกจำนวน 6 คน

ตาราง 26 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

ข้อความ	จำนวน (คน)
<u>ปัญหา</u>	
1. ไม่มีโอกาสได้ใช้สื่อที่ทันสมัย	15
2. สวัสดิการน้อยเกินไป	13
3. ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน	10
4. อื่น ๆ เช่น ขาดความรู้ในการผลิตสื่อ ขาดสื่อพื้นบ้าน	5
รวม	43
<u>ข้อเสนอแนะ</u>	
1. ควรประชาสัมพันธ์การใช้สื่อให้มาก	10
2. ควรเพิ่มงบประมาณ	9
3. ควรสร้างขวัญและกำลังใจให้มากกว่านี้	6
4. อื่น ๆ เช่น ควรมีการผลิตสื่อใช้เอง ควรให้ความสำคัญต่อสื่อพื้นบ้าน	3
รวม	28

จากตาราง 26 แสดงว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อปัญหาด้านอื่น ๆ จำนวน 43 คน มีปัญหามากที่สุดคือ ไม่มีโอกาสได้ใช้สื่อที่ทันสมัยจำนวน 15 คน รองลงมาคือ สวัสดิการน้อยเกินไปจำนวน 13 คน ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานจำนวน 10 คน และอื่น ๆ อีกจำนวน 5 คน และมีข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมจำนวน 28 คน มีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรประชาสัมพันธ์การใช้สื่อให้มากจำนวน 10 คน รองลงมาคือ ควรเพิ่มงบประมาณจำนวน 9 คน ควรสร้างขวัญและกำลังใจให้มากกว่านี้จำนวน 6 คน และอื่น ๆ อีกจำนวน 3 คน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะซึ่งมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อและความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจำแนกตามตัวแปร วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
2. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
3. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ประเภทพื้นที่ปกติ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด จำนวน 364 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนประเภทพื้นที่ปกติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 208 คน ได้จากการสุ่มโดยวิธีการจับสลากจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17 จังหวัด มา 10 จังหวัด ได้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนประเภทพื้นที่ปกติของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้ง 10 จังหวัดที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 208 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนใน 3 ด้านคือ ความต้องการด้านชนิดของสื่อ ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ และความต้องการด้านการบริการสื่อ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็นสี่ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ตอนที่ 4 เป็นปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยติดต่อกับบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขอหนังสือถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดทั้ง 10 จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี หนองคาย เลย นครราชสีมา ชัยภูมิ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี และนครพนม เพื่อขอความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดและขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่

ที่รับผิดชอบเรื่องครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนั้น ๆ เป็นผู้ช่วยในการประสานงานในเรื่องเก็บข้อมูล สำหรับจังหวัดศรีสะเกษผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามที่แจกไปจำนวน 208 ชุด ได้รับการตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 190 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.35 ของแบบสอบถามที่แจกไป สำหรับระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม 2536

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) โดยมีการวิเคราะห์เป็น 4 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนโดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ตอนที่ 2 สภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการจัดลำดับ ตอนที่ 3 ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้ t-test และตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนโดยการหาค่าความถี่

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการศึกษาความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 30 ปี ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การปฏิบัติงานครูอาสา 2 ปีขึ้นไป และไม่มีประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ

2. สภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน โดยจำแนกตามสภาพการใช้สื่อและการจัดลำดับสภาพการใช้สื่อในการปฏิบัติงาน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 สภาพการใช้สื่อต่าง ๆ สื่อที่ครูอาสาสมัครได้ใช้และไม่ได้ใช้มากที่สุด 5 อันดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

2.1.1 สื่อที่ได้ใช้มากที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน แผ่นพับ หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน โบสเตอร์ และแผ่นปลิว สำหรับจุดประสงค์ที่ได้ใช้สื่อพบว่า สื่อที่ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์ 5 อันดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ โบสเตอร์ แผ่นปลิว หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน แผ่นพับ และเทปรายการหอกระจายข่าว สื่อที่ใช้เพื่อให้ความรู้วิชาการ 5 อันดับ จากมากไปหาน้อย ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน แบบเรียนของนักศึกษา หนังสือวารสาร แผ่นพับและนิทรรศการ ส่วนสื่อที่ใช้เพื่อนันทนาการและบันเทิง 5 อันดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หนังสือที่ให้ความบันเทิง หนังสือพิมพ์รายวัน อุปกรณ์กีฬา หนังสือวารสารและเกมส์

2.1.2 สื่อที่ไม่ได้ใช้มากที่สุด ได้แก่ สไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ละครหุ่น เครื่องเล่นวีดีโอ และหุ่นจำลอง ตามลำดับ สำหรับเหตุผลส่วนใหญ่ที่ไม่ได้ใช้สื่ออันดับ 1 เพราะสื่อไม่มี อันดับ 2 เพราะสื่อชำรุด และอันดับ 3 เพราะใช้สื่อไม่เป็น

2.2 การจัดลำดับสภาพการใช้สื่อ ใน 3 เรื่องจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้

2.2.1 ปริมาณสื่อที่มีหรือได้รับมากที่สุด ได้แก่ แผ่นพับ โบสเตอร์ แผ่นปลิว หนังสือพิมพ์รายวัน และหนังสือวารสาร ตามลำดับ

2.2.2 สื่อที่นำไปใช้ประโยชน์มาก ได้แก่ แผ่นพับ หนังสือพิมพ์รายวัน โบสเตอร์ แผ่นปลิวและหนังสือวารสาร ตามลำดับ

2.2.3 สื่อที่ต้องการมาก ได้แก่ เครื่องเล่นวีดีโอ แผ่นพับ หนังสือพิมพ์รายวัน โบสเตอร์และเครื่องรับโทรทัศน์ ตามลำดับ

3. ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนโดยส่วนรวมมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่าครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการสื่อทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน

4. เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จากการเปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และประสบการณ์การฝึกอบรม สรุปผลได้ดังนี้

4.1 วุฒิการศึกษา พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.2 ประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.3 ประสบการณ์การฝึกอบรม พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์การฝึกอบรมต่างกัน มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านชนิดของสื่อ ด้านเนื้อหาของสื่อ และด้านการบริการสื่อ สรุปได้ดังนี้

5.1 ด้านชนิดของสื่อ มีปัญหาคือ สื่อประเภทแผ่นพลิก แผ่นปลิว ไม่เพียงพอ สื่อบางประเภทยังหาใช้ไม่เป็น และไม่มีคุณภาพ ส่วนข้อเสนอแนะควรจัดทำทั่วถึง อธิบายวิธีใช้ให้ชัดเจน และควรเน้นคุณภาพของสื่อให้มากขึ้น

5.2 ด้านเนื้อหาของสื่อ มีปัญหาคือ เนื้อหาไม่สัมพันธ์กับความต้องการของท้องถิ่น เนื้อหาไม่ทันสมัยและไม่ครอบคลุมพื้นที่ ส่วนข้อเสนอแนะควรจัดทำตรงกับความต้องการของประชาชน ควรให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ และควรจัดทำครอบคลุมพื้นที่มากที่สุด

5.3 ด้านการบริการสื่อ มีปัญหาคือ สื่อไม่เพียงพอ การจัดไม่ทั่วถึง และการส่งช้าล่าช้า ส่วนข้อเสนอแนะควรจัดแบบหมุนเวียน ควรเน้นการฝึกอบรม และควรจัดทำรวดเร็วที่สุด

อภิปรายผล

การศึกษาความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการอภิปรายผลดังนี้

1. จากข้อมูลส่วนตัวของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และส่วนใหญ่อายุไม่เกิน 30 ปี แสดงให้เห็นว่าครูอาสาสมัครส่วนใหญ่อยู่นวัยที่กำลังทำงาน และอาจเนื่องมาจากการประชาสัมพันธ์ในขั้นตอนของการรับสมัครสอบครูอาสาสมัครเป็นไปอย่างทั่วถึงในหมู่ของผู้มีคุณสมบัติทุกเพศทุกวัย ทำให้ประชากรเพศหญิงมาสมัครสอบเข้าทำงานครูอาสาสมัครกันมาก อีกทั้งมาจากสภาพสังคมปัจจุบันสตรีได้รับการศึกษาทัดเทียมกับชาย และมีบทบาทการทำงานในสังคมมากขึ้น ทำให้ครูอาสาสมัครเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับวุฒิการศึกษาของครูอาสาสมัครพบว่า ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากกว่าวุฒิการศึกษาในระดับอนุปริญญา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครสอบเป็นครูอาสาสมัครต้องมีคุณวุฒิตั้งแต่อนุปริญญาขึ้นไป ทำให้ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีสามารถสอบเข้าทำงานครูอาสาสมัครได้มากกว่า อีกทั้งการทำงานในตำแหน่งครูอาสาสมัครนั้นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งทางด้านวิชาการและการปฏิบัติ ดังนั้นจึงควรเป็นบุคลากรที่มีทั้งคุณวุฒิและทักษะในการทำงาน อันเป็นคุณสมบัติของครูอาสาสมัครเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ ดังที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2534 : 4) กำหนดภารกิจของครูอาสาสมัครในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครพบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเนื่องจากลักษณะของการทำงานเกี่ยวกับครูอาสาสมัครนั้นต้องเป็นบุคลากรที่มีใจรักเกี่ยวกับการทำงานในด้านนี้มาก จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี และเมื่อพิจารณาเกี่ยวกับประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อพบว่า ส่วนใหญ่ครูอาสาสมัครไม่เคยได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาอบรมด้านสื่อ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณที่ทางราชการใช้ในการอบรมมีอย่างจำกัด อีกทั้งหน่วยงานอาจจะมีวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้

2. วิเคราะห์สภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ ดังนี้

2.1 สภาพการใช้สื่อของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

2.1.1 จากสภาพการใช้สื่อของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน พบว่าสื่อที่ใช้มากที่สุด 5 อันดับแรก คือ หนังสือพิมพ์รายวัน แผ่นพับ หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน โบสเตอร์ และแผ่นปลิว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในพื้นที่ที่ครูอาสาสมัครปฏิบัติงานอยู่มีแหล่งความรู้ หรือที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน เป็นแหล่งเก็บรวบรวมเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งจะได้รับหนังสือพิมพ์เป็นประจำทุกวัน อีกทั้งภาระหน้าที่ของครูอาสาสมัครต้องคอยกระตุ้นประชาชนให้เห็นความสำคัญในการรับข่าวสารข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์รายวันเป็นสื่อที่ให้รายละเอียดในเรื่องราวข่าวสารข้อมูลได้อย่างดี ดังที่ บุญเลิศ มาแสง (2534 : 23) ได้กล่าวว่า ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดบริการความรู้เกี่ยวกับข่าวสารข้อมูล และความรู้ในด้านต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญ สำหรับจุดประสงค์ที่ได้ใช้สื่อ พบว่า ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ โบสเตอร์ แผ่นปลิว หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน แผ่นพับ และเพรียงการหอกระจายข่าว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อเหล่านี้สามารถที่จะใช้ในการประชาสัมพันธ์ในกลุ่มเป้าหมายที่ได้ผลดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โบสเตอร์ เป็นสื่อที่สามารถจัดทำได้ง่ายและมองเห็นได้ชัด สามารถที่จะประชาสัมพันธ์ในสถานที่ต่าง ๆ ได้ทุกสถานที่ สะดวกต่อการใช้ ส่วนสื่อที่ใช้เพื่อประโยชน์ความรู้ทางวิชาการ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ หนังสือพิมพ์รายวัน แบบเรียนนักศึกษา หนังสือวารสาร แผ่นพับ และนิทรรศการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อหนังสือพิมพ์รายวันเป็นสื่อที่ได้รับงบประมาณในการจัดซื้อจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงเป็นสื่อที่มีเกือบทุกหมู่บ้านและประชาชนส่วนใหญ่อ่านออกเขียนได้ ตลอดจนสื่อประเภทหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีความเป็นปัจจุบันสามารถหาอ่านได้วันต่อวัน ราคาไม่แพง ดังนั้นจึงเป็นสื่อที่สามารถให้ประโยชน์ด้านความรู้วิชาการได้มากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ ส่วนสื่อที่ใช้ประโยชน์เพื่อนันทนาการและการบันเทิง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ หนังสือให้ความบันเทิง หนังสือพิมพ์รายวัน อุปกรณ์กีฬา หนังสือวารสาร และเกมส์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนในท้องถิ่นอาจจะเป็นกิจกรรมที่เคร่งเครียดทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้นจึงอาศัยสื่อประเภทที่ทำนันทนาการและการบันเทิงมาช่วยเป็นการผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงานในแต่ละวัน สื่อที่หาง่ายเป็นสื่อประเภทหนังสือให้ความบันเทิง เช่น นิตยสาร หนังสือการ์ตูน หนังสือนิยาย เป็นต้น รวมทั้งหนังสือพิมพ์

ทำให้ทั้งความรู้และความบันเทิงหลายด้านซึ่งสามารถที่จะหาอ่านได้ตามแหล่งความรู้ประจำหมู่บ้าน และที่อ่านหนังสือทั่วไป

2.1.2 จากสภาพการใช้สื่อของครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน พบว่า สื่อที่ไม่ได้ใช้มากที่สุด 5 อันดับแรกคือ สไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ละครหุ่น เครื่องเล่น วีดีโอ และหุ่นจำลอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อดังกล่าวเป็นสื่อราคาแพง เคลื่อนย้ายลำบาก และมีข้อจำกัดในการใช้มาก เช่น แสงสว่าง ไฟฟ้า สถานที่ เป็นต้น และผู้ใช้ต้องมีความรู้และทักษะ ในการใช้อย่างมีขั้นตอนสำหรับเหตุผลส่วนหนึ่งที่ไม่ได้ใช้สื่อ อันดับแรกคือ ไม่มีสื่อ อันดับ 2 คือ สื่อชำรุด และอันดับ 3 ใช้ไม่เป็น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะงบประมาณในการจัดซื้อหาสื่อเหล่านี้มีน้อย ไม่เพียงพอและทั่วถึง ดังนั้นอาจต้องใช้สื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์มากที่สุด เช่น สื่อ ประเภทอุปกรณ์และสื่อประเภทบุคคล นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคเกี่ยวกับสื่อชำรุดและใช้สื่อไม่เป็น อาจเป็นเพราะมีปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดของระบบราชการ ซึ่งการจัดซื้อและจัดซ่อมวัสดุอุปกรณ์ จะต้องผ่านขั้นตอนหลายขั้นตอนและต้องใช้เวลาอย่างมาก ดังนั้นจึงไม่มีโอกาสได้ใช้สื่อได้บ่อยครั้งนัก

2.2 การจัดลำดับสภาพการใช้สื่อในการปฏิบัติงาน

2.2.1 การจัดลำดับสภาพการใช้สื่อในการปฏิบัติงาน แยกตามสื่อที่มี หรือได้รับมากที่สุด เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ แผ่นพับ โบสเตอร์ แผ่นปลิว หนังสือ พิมพ์รายวัน และหนังสือวารสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อดังกล่าวมีราคาถูกเมื่อเทียบเป็นหน่วย ต่อหน่วยกับสื่อประเภทอื่น สามารถที่จะพกพาไปใช้ในสถานที่ต่าง ๆ ได้ง่าย และสามารถผลิตได้ เป็นจำนวนมาก จึงเป็นสื่อประเภทที่มีหรือได้รับมากที่สุด

2.2.2 การจัดลำดับสภาพการใช้สื่อในการปฏิบัติงานแยกตามสื่อที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ แผ่นพับ หนังสือ พิมพ์รายวัน โบสเตอร์ แผ่นปลิว และหนังสือวารสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อเหล่านี้สามารถ ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง ขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายเวลาและสถานที่ ซึ่งล้วนเป็นสื่อ ที่หน่วยงานสามารถผลิตได้เองและมีราคาไม่แพงจนเกินไป และเป็นสื่อที่หลากหลายหน้าที่ ดังที่ สุนทร สุนันท์ชัย (2526 : 1) ได้กล่าวว่า การใช้สื่อควรเป็นสื่อที่มีระดับความยากง่าย เหมาะกับผู้เรียนการศึกษาออกโรงเรียน ซึ่งมีอยู่หลายพวกหลายกลุ่มด้วยกัน และสื่อไม่ควร มีราคาแพงจนเกินไป

2.2.3 การจัดลำดับสภาพการใช้อื่นในการปฏิบัติงาน แยกตามสื่อที่
ต้องการมากที่สุด เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยคือ เครื่องเล่นวีดีโอ แผ่นพับ หนังสือพิมพ์
รายวัน ไปสเตอร์ และเครื่องรับโทรทัศน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อประเภทเครื่องเล่นวีดีโอ
เป็นสื่อที่ใหม่หาซื้อได้ยากในพื้นที่ชนบทเพราะมีราคาแพงและลำบากต่อการเก็บรักษา และสื่อ
ประเภทวีดีโอมีข้อเด่นคือ กระตุ้นความสนใจให้กับกลุ่มเป้าหมายได้มาก ดังนั้นครูอาสาสมัคร
จึงมีความต้องการสื่อประเภทนี้มาก ดังที่จำลองชัย สุวัฒน์บุรณ์ (2528 : 189) ได้กล่าวว่า
การเสนอสื่อให้ควรเน้นสื่อที่ทำให้ได้รับความสนใจให้กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญใน
การใช้อื่น

3. วิเคราะห์ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา
โรงเรียนด้านชนิดของสื่อ เนื้อหาของสื่อ และการบริการสื่อ พบว่า ความต้องการสื่อทั้ง 3 ด้าน
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัครการศึกษาโรงเรียนเป็นผู้ที่ต้อง
จัดกิจกรรมการศึกษาโรงเรียนทุกรูปแบบในพื้นที่ ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวต้องใช้สื่อที่
แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ครูอาสาสมัครมีความต้องการสื่อในการ
ปฏิบัติงานในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ในด้านชนิดของสื่อ พบว่า มีความต้องการ
อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อที่ได้รับมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณในการ
จัดซื้อ เมื่อพิจารณาในด้านเนื้อหาของสื่อพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่อง
มาจากครูอาสาสมัครเป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติงานในพื้นที่ระดับหมู่บ้าน ทำให้ใกล้ชิดกับประชาชน สามารถ
รับรู้ปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ดี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจ
โดยตรงเรื่องการเกษตร สุขภาพอนามัย อาชีพ และกฎหมาย ซึ่งเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็น
สิ่งที่ใกล้ตัวที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น จึงทำให้ครูอาสาสมัครมีความต้องการ
ในด้านเนื้อหาของสื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้านการบริการสื่อ พบว่า มีความต้องการ
อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการคมนาคมขนส่งไม่สะดวก ขาดเจ้าหน้าที่ และ
ขาดสื่อที่จะให้บริการกับประชาชน ดังนั้นจึงทำให้ครูอาสาสมัครมีความต้องการอยู่ในระดับมาก

4. เปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา
โรงเรียน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการฝึก
อบรม

4.1 เปรียบเทียบความต้องการสื่อที่ใช้ในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร

จำแนกเป็นรายด้านตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูอาสาสมัครที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและอนุปริญญา มีความต้องการสื่อที่ใช้ในการปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้านคือ ด้านชนิดของสื่อ ด้านเนื้อหาของสื่อ และด้านการบริการสื่อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการทำงานของครูอาสาสมัครนั้นก่อนที่จะมีการทำงานจะต้องได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อและการทำงานร่วมกับชาวบ้านไม่ได้แยกว่าครูอาสาสมัครคนใดได้วุฒิการศึกษาอนุปริญญาหรือปริญญาตรี แต่จะใช้วิธีการอบรมร่วมกันหมดทุกคน และอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าหน่วยงานทางราชการมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณทำให้ไม่สามารถที่จะจัดหาสื่อมาสนองความต้องการของบุคคลากรได้ ดังนั้นจึงทำให้ไม่เกิดความแตกต่างในด้านความต้องการสื่อที่ใช้ในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูอาสาสมัครที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและอนุปริญญา มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันในด้านชนิดของสื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และละครหุ่น ส่วนแผนภูมิ แผนที่ และนิทรรศการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเป็นสื่อที่ให้ความรู้ข่าวสารเฉพาะพื้นที่เท่านั้น ดังนั้นครูอาสาสมัครที่จบปริญญาตรีอาจเห็นประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมากกว่าจึงมีความต้องการใช้ในระดับที่สูงกว่าครูอาสาสมัครที่จบอนุปริญญา สำหรับสื่อประเภทละครหุ่น แผนภูมิ แผนที่ และนิทรรศการ เป็นสื่อที่ต้องอาศัยความรู้ทางวิชาการและทักษะในการใช้ ดังนั้นครูอาสาสมัครที่จบปริญญาตรีจึงมีความต้องการใช้อยู่ในระดับสูงกว่าครูอาสาสมัครที่จบอนุปริญญา ส่วนสื่อประเภทอื่น ๆ มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูอาสาสมัครที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและอนุปริญญา มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันในด้านเนื้อหาของสื่อ เรื่องการเกษตร คือ การปลูกพืชไร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ครูอาสาสมัครที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีความต้องการสื่อมากกว่าครูอาสาสมัครที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญา และมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานแตกต่างกันในด้านเนื้อหาของสื่อ เรื่องอาชีพคือ ช่างเชื่อมโลหะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ครูอาสาสมัครที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญญามีความต้องการมากกว่าครูอาสาสมัครที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูอาสาสมัคร

ที่มีวุฒิอนุปริญาเห็นความสำคัญของช่างเชื่อมโลหะซึ่งกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน โดยอาจมองในระดับผู้ใช้แรงงานที่มีการศึกษาระดับประถมหรือมัธยมซึ่งอยู่ในกลุ่มเป้าหมายของผู้ที่เรียนการศึกษานอกโรงเรียนโดยตรง ส่วนครูอาสาสมัครที่มีวุฒิปริญาตรีอาจมองในระดับที่สูงกว่า ดังนั้นครูอาสาสมัครที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญาจึงมีความต้องการเกี่ยวกับความรู้เรื่องช่างเชื่อมโลหะอยู่ในระดับมากกว่าครูอาสาสมัครที่มีวุฒิการศึกษาปริญาตรี และความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎหมายในข้อเนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญาตรีมีความต้องการแตกต่างจากผู้ที่มีวุฒิการศึกษาอนุปริญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญาตรีมีความต้องการมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาอาจทำให้คนเห็นคุณค่าเกี่ยวกับการปกครองในระดับประชาธิปไตย โดยเฉพาะเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังนั้นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญาตรีจึงมีความต้องการในด้านนี้มากกว่าผู้ที่มีวุฒิอนุปริญา

4.2 เปรียบเทียบความต้องการสื่อที่ใช้ในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร จำแนกเป็นรายด้านตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 2 ปี และตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป มีความต้องการสื่อทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระยะเวลาในการทำงานของครูอาสาสมัครนั้นมีระยะเวลาเพียง 1 ปีเท่านั้น จึงจะมีการประเมินเพื่อต่อสัญญาให้การเป็นครูอาสาสมัครต่ออีก 1 ปี ดังนั้นอาจทำให้ครูอาสาสมัครไม่เกิดความกระตือรือร้นในการใช้สื่อมากเท่าที่ควร และอีกประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากสื่อประเภทต่าง ๆ นี้เป็นสื่อที่พบเห็นโดยทั่วไป และการที่ครูอาสาสมัครเคยได้รับการใช้สื่อประเภทเหล่านี้มาแล้ว เช่น ใบสเตอร์ เครื่องขยายเสียง แผ่นปลิว วารสาร ฯลฯ เป็นต้น ทำให้ไม่เกิดความต้องการในการใช้สื่อทั้ง 3 ด้านของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 2 ปี และตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป มีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานด้านชนิดของสื่อในเรื่องเกี่ยวกับรูปภาพภาพถ่าย และสถานีวิทยุกระจายเสียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 2 ปี มีความต้องการมากกว่าครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อประเภทรูปภาพภาพถ่าย และสถานีวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่มีราคาแพง ตลอดจนต้องผ่านกรณวิธีการใช้มาก่อน ซึ่งผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่อาจเคยได้รับ

ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อในเรื่องนี้มาแล้ว ดังนั้นจึงมีความต้องการน้อยกว่าผู้ที่มีการประสบการณ์ การปฏิบัติงานต่ำกว่า 2 ปี ซึ่งอาจยังไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้มาก่อน ส่วนในข้ออื่น ๆ มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเกี่ยวกับความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อพบว่า ครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี และประสบการณ์ปฏิบัติงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป มีความต้องการสื่อที่ใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันในเรื่องการศึกษาคือ เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ให้นักศึกษาวิชาชีพและกลุ่มสนใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 2 ปี มีความต้องการมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาเกี่ยวกับวิชาชีพและกลุ่มสนใจ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและรูปแบบการเรียน ดังนั้นผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป อาจเคยได้รับความรู้จากการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ และหลักสูตรมาก่อน ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี อาจมีประสบการณ์น้อยยังไม่เข้าใจงาน อย่างละเอียดลึกซึ้ง จึงส่งผลทำให้มีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องนี้มากกว่าผู้ที่ประสบการณ์ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ส่วนความรู้เกี่ยวกับเรื่องการเกษตรเนื้อหาเกี่ยวกับการทำไร่นาสวนผสม พบว่า ครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 2 ปี มีความต้องการแตกต่างจากครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ผู้ที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป มีความต้องการมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 2 ปี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่เคยปฏิบัติงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และอาจเห็นแนวโน้ม ความสนใจของประชาชนเกี่ยวกับการทำไร่นาสวนผสม ดังนั้นจึงมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องนี้ มากกว่าครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 2 ปี ส่วนเรื่องอื่น ๆ พบว่ามีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านเนื้อหาของสื่อเกี่ยวกับเรื่องกฎหมายในข้อที่เกี่ยวกับกฎหมายจราจร พบว่า ครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 2 ปี มีความต้องการแตกต่างจากครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 2 ปี มีความต้องการมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการจราจรนั้นต้องอาศัยประสบการณ์จริง เพื่อที่จะอธิบายให้ประชาชนได้มีความรู้

ความเข้าใจ ดังนั้นผู้ที่มีการรับรู้ที่ต่ำกว่าอาจต้องการความรู้ในด้านนี้เพิ่มเติมเพื่อสอนให้ประชาชนได้เข้าใจ จึงมีความต้องการอยู่ในระดับที่สูงกว่า เมื่อพิจารณาข้ออื่น ๆ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 เปรียบเทียบความต้องการสื่อที่ใช้ในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร

การศึกษานอกโรงเรียน จำแนกเป็นรายด้านตามประสบการณ์การฝึกอบรม พบว่า ครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านสื่อ และไม่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านสื่อ มีความต้องการเกี่ยวกับการใช้สื่อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเนื้อหาที่ครูอาสาสมัครเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้สื่อนี้มีลักษณะเป็นพื้นฐานที่ครูอาสาสมัครส่วนใหญ่จะรับทราบโดยทั่วกัน เช่น วิธีการใช้ การเก็บรักษา การบำรุงรักษา ตลอดจนคุณสมบัติพิเศษด้านอื่น ๆ อีกทั้งเมื่อครูอาสาสมัครได้รับการอบรมแล้วอาจนำมาถ่ายทอดให้ครูอาสาสมัครผู้ที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมได้รับทราบถึงเนื้อหาสาระที่ได้จากการฝึกอบรม ดังนั้นจึงทำให้ไม่เกิดความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการทางด้านสื่อประเภทต่าง ๆ และอีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะสื่อส่วนใหญ่อยู่ในท้องถิ่นอยู่แล้วไม่ว่าจะเป็นสื่อทางด้านตัวบุคคลและสื่อวัสดุอุปกรณ์ ดังนั้นอาจไม่ต้องการสื่อทางด้านเทคโนโลยีอื่น ๆ ก็ได้ ดังที่ พัชรา อังคนันท์ (2523 : ง - จ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการผลิตการใช้สื่อการสอนของครูระดับประถมศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่ที่นักเรียนหาวัสดุในท้องถิ่น เศษวัสดุหรือวัสดุราคาถูก ช่วยในการผลิตสื่อการสอน ทำให้ครูอาสาสมัครที่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมที่แตกต่างกันมีความต้องการเกี่ยวกับการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในด้านชนิดของสื่อ สื่อประเภทของจริงและเครื่องรับโทรทัศน์ ครูอาสาสมัครที่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมและไม่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรม มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ โดยที่ผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการอบรมมาก่อนมีความต้องการมากกว่า ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสื่อประเภทของจริงและเครื่องรับโทรทัศน์เป็นสื่อที่อยู่ในความนิยมของประชาชน และสามารถได้รับความรู้โดยตรง ดังนั้นจึงกระตุ้นให้ผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรม เรื่องนี้ต้องการสื่อประเภทนี้มากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมมาก่อน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในด้านเนื้อหาของสื่อ เรื่อง ผู้ที่ประสบผลสำเร็จ ในอาชีพเกษตรกรรมและ เนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์ พบว่า ครูอาสาสมัครที่เคยมีประสบการณ์

งานการฝึกอบรมและไม่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรม มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเนื้อหาเกี่ยวกับโรคระบาดของสัตว์ มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ผู้ที่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมมาก่อน มีความต้องการมากกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการฝึกอบรมทั้งนี้อาจเป็นเพราะความรู้เกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง ผู้ที่เคยได้รับการอบรมมาอาจได้ฝึกงานหรือได้รับความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิและเห็นความสำคัญของเรื่องเหล่านี้ที่จะนำมาอบรมชาวบ้าน ดังนั้นผู้ที่เคยผ่านการฝึกอบรมจึงมีความรู้ในเรื่องนี้มาก่อน ส่วนความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า อาชีพช่างไม้ ความรู้เกี่ยวกับการจำนองที่ดิน และเนื้อหาเกี่ยวกับแรงงาน พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมมาก่อนมีความต้องการแตกต่างกันจากผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเนื้อหาเกี่ยวกับการทำอาหารขนม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมมาก่อนมีความต้องการมากกว่าผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความรู้เหล่านี้จะต้องอาศัยการฝึกอบรมจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน จึงจะมีความเข้าใจที่ละเอียดลึกซึ้ง ดังนั้นผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมจึงมีความต้องการเนื้อหาสาระเหล่านี้มากกว่าผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมมา ส่วนในหัวข้ออื่น ๆ พบว่า มีความต้องการแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา นอกโรงเรียน พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้ง 3 ด้านคือ ด้านชนิดของสื่อ เนื้อหาของสื่อ และด้านการบริการสื่อ มีปัญหาเกี่ยวกับปริมาณสื่อที่นำมาใช้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ลักษณะของสื่อไม่มีคุณภาพ การใช้สื่อยังไม่เป็น ลักษณะของสื่อไม่ทันสมัย ตลอดจนการจัดบริการล่าช้า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของรัฐบาลเกี่ยวกับด้านงบประมาณ บุคลากร ระเบียบการทำงาน และลักษณะภูมิประเทศมีผลต่อการทำงานของครูอาสาสมัคร ทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อเกิดขึ้น ดังที่ อรพันธ์ คักดีวีระกุล (2512 : 69) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อบุคคลของสถาบันการศึกษาทางทหาร พบว่า มีงบประมาณเกี่ยวกับการศึกษาไม่เพียงพอ ผู้สอนขาดทักษะและมีความยุ่งยากในการผลิต ขาดเจ้าหน้าที่ปรึกษาในการผลิตเรื่องสื่อ และสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิต และสอดคล้องกับ ประสงค์ พิมล (2529 : 50) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า งบประมาณ

มีจำนวนจำกัด ครูขาดทักษะความรู้และประสบการณ์ เป็นต้น ส่วนในด้านเกี่ยวกับข้อเสนอแนะนั้นส่วนใหญ่ครูอาสาสมัครได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดให้ได้รับการบริการอย่างทั่วถึง จัดฝึกอบรมให้มากขึ้น ควรจัดหาสื่อที่มีความทันสมัย และสนองตอบความต้องการของกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด ดังนั้นจึงควรเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องที่จะต้องจัดบริการสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ให้ครูอาสาสมัครได้รับอย่างเพียงพอ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นข้อจำกัดไม่สามารถหาได้ อาจใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นใช้เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณทั้งด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งเป็นหลักการอย่างหนึ่งที่จะทำให้การทำงานของครูอาสาสมัครประสบผลสำเร็จได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร การศึกษานอกโรงเรียน ทำให้ได้ข้อเสนอแนะทั่วไปสำหรับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด และกรมการศึกษานอกโรงเรียนดังต่อไปนี้

1.1 ควรมีการจัดอบรมพัฒนาความรู้เกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างจริงจังต่อเนื่อง เพื่อให้ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความรู้ความสามารถและพัฒนาศักยภาพในการทำงานเพิ่มขึ้น

1.2 กรมการศึกษานอกโรงเรียนและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดควรให้ความสำคัญต่อสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยจัดสรรงบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ในระดับพื้นที่อย่างเพียงพอกับความต้องการและสภาพของท้องถิ่น

1.3 ควรมีการติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อนำผลดังกล่าวมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

1.4 ควรมีแหล่งรวบรวมและให้บริการสื่ออย่างเป็นระบบ ทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ หรือในระดับตำบล

1.5 ควรมีการจัดระบบเครือข่ายด้านสื่อทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน อันเป็นการประสานสัมพันธ์ร่วมมือกันอันที่จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในโอกาสต่อไป ดังนี้

- 2.1 ควรศึกษาความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา
นอกโรงเรียนในภูมิภาคอื่น ๆ
- 2.2 ควรศึกษาสภาพปัญหาในการผลิต การใช้และการให้บริการสื่อกับบุคลากร
และหน่วยงานอื่น ๆ
- 2.3 ควรศึกษาความคิดเห็นหรือความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานการศึกษา
นอกโรงเรียนกับบุคลากรอื่น ๆ เช่น ผู้บริหาร ครูประจำกลุ่ม วิทยากรวิชาชีพ เป็นต้น
- 2.4 ควรศึกษาแนวโน้มของสื่อที่ใช้ในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา
นอกโรงเรียนในอนาคต
- 2.5 ควรศึกษาความคิดเห็น ความต้องการในการใช้สื่อ ระบบทางไกลผ่าน
ดาวเทียม จากบุคลากรหลาย ๆ กลุ่ม เช่น ผู้บริหาร ครูประจำกลุ่ม และครูอาสาสมัคร เป็นต้น

વડતાલ

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. คู่มือการปฏิบัติงานครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน (พื้นที่ ปกติ และ อพป.). ปราจีนบุรี : ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน จังหวัดปราจีนบุรี, 2534.
- _____. คู่มือครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : กองปฏิบัติการ, 2532.
- _____. บทบาทและหน้าที่ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน. โครงการประชุมปฏิบัติการ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างวันที่ 8-12 มิถุนายน 2534 ณ วัดท่าซุง อ.เมือง จ.อุทัยธานี, อุบลราชธานี : ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2534.
- _____. รายงานการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนฉบับที่ 6 (2530-2534). กรุงเทพฯ : เลี้ยงเชียง, 2535.
- แจ่มจันทร์ ปรีชาวิชัย. ปัญหาและความต้องการสื่อการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ในการใช้หลักสูตร พ.ศ. 2521. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- ฉลองชัย สุวัฒน์บุรณ. การเลือกและการใช้สื่อการสอน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยี การศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.
- ชม ภูมิภาค. เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ประสานมิตร, ม.ป.ป.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- เชียรศรี วิวิธศิริ. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- _____. สัมมนาปัญหาและการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.

- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. เครื่องมือเทคโนโลยีทางการศึกษา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2520.
- ทองปลิว ช่มชื่น. การศึกษานอกระบบโรงเรียนกับการพัฒนาชนบท. นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.
- ทองอยู่ แก้วไทรฮะ. "การพัฒนาสื่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน," รายงานการสัมมนาการใช้สื่อและการผลิตสื่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน. อุบลราชธานี : ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2526.
- ธวัชชัย สันติประภา. การติดต่อสื่อสารการเกษตร. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524.
- น้อย ศิริโชติ. เทคนิคการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : พีรพัฒนการพิมพ์, 2524.
- บุญเลิศ มาแสง. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกระบบโรงเรียน. ลำปาง : ศูนย์การศึกษานอกระบบโรงเรียนภาคเหนือ, 2534.
- ประสงค์ พิมล. การศึกษาค้นคว้าการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. ปรินทิพพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- เป็รื่อง กุมุท. การวิจัยสื่อและนวัตกรรมการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.
- พัชรา อิงคินันท์. ปัญหาเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูระดับประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.
- ไพโรจน์ เบาใจ. "รูปแบบในการจัดทำสื่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน," รายงานการสัมมนาการใช้และการผลิตสื่อการศึกษานอกระบบโรงเรียน. อุบลราชธานี : ศูนย์การศึกษาคณะตะวันออกเฉียงเหนือ, 2526.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.
- วิจิตร อาวะกุล. การประชาสัมพันธ์หลักและวิธีปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

สุกิจ ประกอบผล. การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครเคสอนการศึกษานอกโรงเรียน

จังหวัดร้อยเอ็ด. ปริทัศน์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

สุธิน จันทร์ลา. การศึกษาปัญหาการผลิตและการใช้สื่อการสอนของครูผู้สอนสังกัดศูนย์การศึกษา

นอกรโรงเรียนจังหวัดเพชรบูรณ์. ปริทัศน์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

สุนทร สุนันท์ชัย. "การพัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลข่าวสารในชนบท," การศึกษานอก

โรงเรียน ... เส้นทางที่มุ่งสิ้นสุด. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2529.

_____. "แนวความคิดเกี่ยวกับการใช้สื่อในการศึกษานอกรโรงเรียน" รายงานการสัมมนา

การใช้สื่อและผลิตสื่อการศึกษานอกรโรงเรียน. อุบลราชธานี : ศูนย์การศึกษานอก

โรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2526.

อรพันธ์ ศักดิ์วีระกุล. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อดัดแปลงของสถาบันการศึกษาทางทหาร.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513. อัดสำเนา.

Bilchick, Anthong. "Analysis of Audio Visual Media in Ohio Public Elementary School," Abstracts of Dissertations Available on Microfilm or as Xerographic Reproductions. 31(6) : 2606-A - 2607-A; December, 1970.

Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. New York : Harper and Row, 1970.

Dunham, Linda G. Media Utilization Practices Preferences of Teachers in Area Vocational - Technical School in Oklahoma. 48(01) : 110-A; July, 1987.

Edgar Dale. Audio Visual Methods in Teaching. New York : Henry Halt and Company, 1959.

Kurth, Glarence H. A Survey of Audio -Visual Program in School of Education of Selected Midwestern Universities, Indiana University School of Education. Thesis Abstract Series. 1950-1952, 3 : 73-79; 1952.

- Margoles, Richard Allan. A Study of Media Use Attitude and Barriers as Measurement for Evaluation the Influence of Extra Media Support Service Faculty Teaching in Classroom. Doctoral Dissertation, Michigan State University, 1969.
- Schramm, W. Mass Media and National Development Standard. California : Stanford University Press, 1964.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design : International Edition. 2nd ed. Keyakusha : McGraw-Hill, 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์เชิยรศรี วิวิธสิริ
ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย
ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
3. อาจารย์พิภพ กาญจนะ
ผู้เชี่ยวชาญกรมการศึกษานอกโรงเรียน
4. อาจารย์บุญสม นาวานุเคราะห์
ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
5. ดร.สมบัติ สุวรรณพิทักษ์
นักวิชาการศึกษา 7 กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
6. อาจารย์สตีตย์ วงชาวดี
หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

(สำเนา)

ที่ ทบ 1007/4400

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

14 กันยายน 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นายชาตรี ม่วงสว่าง เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร นิสิตผู้มีความประสงค์จะมา ติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงาน ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ รศ.เชิรศรี วิวิธศิริ ประธาน และ ผศ. ดร.เสาวนีย์ เลวลย์ กรรมการ สิ่งทีมนิสิตฯขอความอนุเคราะห์คือ ขออนุญาตให้ครูอาสาสมัครฯ ตอบแบบสอบถามในระหว่าง เดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2536 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สมพร บัวทอง

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

26 ตุลาคม 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. หนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร จำนวน 1 ฉบับ

2. แบบสอบถามสำหรับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน ____ ฉบับ

3. ของเปล่าสีน้ำตาลสำหรับส่งแบบสอบถามคืน จำนวน ____ ของ

ด้วยข้าพเจ้า นายชาติรี ม่วงสว่าง นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ทำวิจัยเรื่อง "ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสา
สมัครการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านช่วยแจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มผู้ตอบซึ่งเป็น
บุคลากรในศูนย์ฯ ของท่าน คือ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนประเภทพื้นที่ปกติ และขอ
ความกรุณาจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดได้โปรดส่งแบบสอบถามกลับไปยังผู้วิจัย ซึ่ง
ได้สอดซองติดแสตมป์มาพร้อมทั้งเจ้าหน้าที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อจะได้นำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ที่ท่านให้แก่ข้าพเจ้าในครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่งมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายชาติรี ม่วงสว่าง)

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีความประสงค์ที่จะศึกษาสภาพการใช้สื่อและความต้องการสื่อ ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน เพื่อนำผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปประกอบการพิจารณา วางแผน จัดทำ ผลิต พัฒนาและปรับปรุง สื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ทำให้ การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างคล่องตัว มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดียิ่งขึ้น
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษา
นอกโรงเรียน
 - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัคร
การศึกษานอกโรงเรียนใน 3 ด้านคือ ด้านชนิดของสื่อ ด้านเนื้อหา
ของสื่อ และด้านการบริการสื่อ
 - ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงาน
ของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน [] หรือเติมข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. อายุ _____ ปี

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด _____ สาขา (วิชาเอก) _____

4. ประสบการณ์การปฏิบัติงานครูอาสาสมัครฯ _____ ปี _____ เดือน

5. ประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ

[] ไม่เคย

[] เคย ชื่อหลักสูตร _____

ระยะเวลาที่ใช้ฝึกอบรม _____ วัน

ตอนที่ 2 สภาพการใช้สื่อในปัจจุบันของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

2.1 ในการปฏิบัติงานของท่าน ท่านได้ใช้สื่ออะไรบ้าง และมีจุดมุ่งหมายในการใช้เพื่อ
ประโยชน์อะไร

ชนิดของสื่อ	ส ภา พ ก า ร ใ ช้ สื่ อ					
	ไม่ได้ใช้ เพราะ			ได้ใช้เพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	ไม่มี	ใช้ ไม่ เป็น	ชำรุด	การ ประชา สัมพันธ์	ให้ความ รู้ทาง วิชาการ	นันทนา- การและ บันเทิง
1) แผ่นปลิว _____						
2) ภาพพลิก _____						
3) โปสเตอร์ _____						
4) แผ่นพับ _____						
5) หนังสือพิมพ์หนังสือ _____						
6) หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น _____						
7) หนังสือพิมพ์รายวัน _____						
8) หนังสือวารสาร _____						
9) แบบเรียนของนักศึกษา _____						
10) ละครหุ่น _____						
11) ป้ายนิเทศ _____						
12) สไลด์ _____						
13) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ _____						

ชนิดของสื่อ	สภาพการใช้สื่อ					
	ไม่ได้ใช้ เพราะ			ได้ใช้เพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	ไม่มี	ใช้ ไม่ เป็น	ชำรุด	การ ประชาสัมพันธ์	ให้ความ รู้ทาง วิชาการ	นันทนา- การและ บันเทิง
14) เทปบันทึกเสียง _____						
15) เครื่องรับวิทยุ _____						
16) เครื่องเล่นวีดีโอ _____						
17) เครื่องขยายเสียง _____						
18) รูปภาพ, ภาพถ่าย _____						
19) สถานีวิทยุกระจายเสียง _____						
20) แผนภูมิ _____						
21) แผนที่ _____						
22) ของจริง _____						
23) ของตัวอย่าง _____						
24) หุ่นจำลอง _____						
25) กระดานดำ _____						
26) กระดานขาว (White board) _____						
27) เครื่องรับโทรทัศน์ _____						
28) หนังสือที่ให้ความบันเทิง _____						
29) เกมส์ _____						
30) การสาธิต _____						

ชนิดของสื่อ	สภาพการใช้สื่อ					
	ไม่ได้ใช้ เพราะ			ใช้เพื่อ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
	ไม่มี	ใช้ ไม่ เป็น	ชำรุด	การ ประชาสัมพันธ์	ให้ความ รู้ทาง วิชาการ	นันทนา- การและ บันเทิง
31) การศึกษานอกสถานที่ _____						
32) นิทรรศการ _____						
33) การทดลอง _____						
34) เทปรายการหออกระจายข่าว _____						
35) เทปเพลงพื้นบ้าน _____						
36) อุปกรณ์กีฬา _____						
37) บทเรียนสำเร็จรูป _____						
38) หออกระจายข่าวในหมู่บ้าน _____						
39) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____						

2.2 จากข้อ 2.1 โปรดเรียงลำดับสื่อใน 3 เรื่องดังนี้

ก. เรียงลำดับในเรื่องปริมาณสื่อที่ท่านมีหรือได้รับมาก 5 อันดับ จากมากไป

หาน้อย

อันดับ 1 _____

อันดับ 2 _____

อันดับ 3 _____

อันดับ 4 _____

อันดับ 5 _____

ข. เรียงลำดับในเรื่องสื่อที่ท่านนำไปใช้ประโยชน์มาก 5 อันดับ จากมากไป

หาน้อย

อันดับ 1 _____

อันดับ 2 _____

อันดับ 3 _____

อันดับ 4 _____

อันดับ 5 _____

ค. เรียงลำดับในเรื่องสื่อที่ท่านต้องการมาก 5 อันดับ จากมากไปหาน้อย

อันดับ 1 _____

อันดับ 2 _____

อันดับ 3 _____

อันดับ 4 _____

อันดับ 5 _____

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครศึกษานอกโรงเรียน

ใน 3 ด้านคือ ด้านชนิดของสื่อ ด้านเนื้อหาของสื่อ และด้านการบริการสื่อ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความเป็นจริงตามระดับความต้องการของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความต้องการ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
1. <u>ความต้องการด้านชนิดของสื่อ</u>				
1) แผ่นปลิว _____				
2) ภาพพลิก _____				
3) โปสเตอร์ _____				
4) แผ่นพับ _____				
5) หนังสือพิมพ์ผนัง _____				
6) หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น _____				
7) หนังสือพิมพ์รายวัน _____				
8) หนังสือวารสาร _____				
9) แบบเรียนของนักศึกษา _____				
10) ละครหุ่น _____				
11) บ้ายนิเทศ _____				
12) สไลด์ _____				
13) เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ _____				
14) เทปบันทึกเสียง _____				
15) เครื่องรับวิทยุ _____				

ข้อความ	ระดับความต้องการ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
16) เครื่องเล่นวีดีโอ _____				
17) เครื่องขยายเสียง _____				
18) รูปภาพ, ภาพถ่าย _____				
19) สถานีวิทยุกระจายเสียง _____				
20) แผนภูมิ _____				
21) แผนที่ _____				
22) ของจริง _____				
23) ของตัวอย่าง _____				
24) หุ่นจำลอง _____				
25) กระดานดำ _____				
26) กระดานขาว (White board) _____				
27) เครื่องรับโทรทัศน์ _____				
28) หนังสือที่ให้ความบันเทิง _____				
29) เกมส์ _____				
30) การสาธิต _____				
31) การศึกษานอกสถานที่ _____				
32) นิทรรศการ _____				
33) การทดลอง _____				
34) เทปรายการหอกระจายข่าว _____				
35) เทปเพลงพื้นบ้าน _____				
36) อุปกรณ์กีฬา _____				

ข้อความ	ระดับความต้องการ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
37) บทเรียนสำเร็จรูป _____				
38) หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน _____				
39) อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____				

2. ความต้องการด้านเนื้อหาของสื่อ				
ก. เรื่องการศึกษา				
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์รับนักศึกษา สายสามัญ _____				
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์รับนักศึกษา วิชาชีพและกลุ่มสนใจ _____				
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการแนะนำศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด _____				
4) เนื้อหาเกี่ยวกับโครงการขยายโอกาสทาง การศึกษา _____				
5) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบตนเอง _____				
6) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบชั้นเรียน _____				
7) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการเรียนแบบทางไกล _____				
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน _____				
9) เนื้อหาเกี่ยวกับการแนะแนวการศึกษาต่อ ในระดับมัธยมศึกษา _____				

ข้อความ	ระดับความต้องการ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
10) เนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์ของการศึกษาหรือ การเรียน _____				
ข. <u>เรื่องการเกษตร</u>				
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำนาแผนใหม่ _____				
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการขยายพันธุ์พืช _____				
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำไร่นาสวนผสม _____				
4) เนื้อหาเกี่ยวกับราคาพืชผลทางการเกษตร _____				
5) เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้เรื่องปุ๋ย _____				
6) เนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการทำปุ๋ยหมัก _____				
7) เนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกพืชไร่ _____				
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการปลูกพืชหมุนเวียน _____				
9) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีทาง การเกษตร _____				
10) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ _____				
11) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ยาฆ่าแมลง _____				
12) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคระบาดที่เกิดกับสัตว์ _____				
13) เนื้อหาเกี่ยวกับการทำสวนผลไม้ _____				
14) เนื้อหาเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตข้าว _____				
15) เนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตของผู้ที่ประสบผลสำเร็จ ในอาชีพเกษตรกรรม _____				
16) เนื้อหาเกี่ยวกับการสหกรณ์ _____				

ข้อความ	ระดับความต้องการ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
ค. <u>เรื่องสุขภาพอนามัย</u>				
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ยา _____				
2) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคเอดส์ _____				
3) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคพยาธิ _____				
4) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคผู้สูงอายุ _____				
5) เนื้อหาเกี่ยวกับการบริโภคอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ _____				
6) เนื้อหาเกี่ยวกับโรคฟันและการป้องกันรักษา _____				
7) เนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว _____				
8) เนื้อหาเกี่ยวกับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น _____				
9) เนื้อหาเกี่ยวกับยาเสพติด _____				
10) เนื้อหาเกี่ยวกับการให้ภูมิคุ้มกันโรค (วัคซีน) _____				
ง. <u>เรื่องอาชีพ</u>				
1) เนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งงานหรือการรับสมัครงาน _____				
2) เนื้อหาเกี่ยวกับผู้ประสบความสำเร็จในงานอาชีพต่าง ๆ _____				
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน _____				
4) เนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพของหน่วยงานอื่น ๆ _____				

ข้อความ	ระดับความต้องการ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
5) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างวิทยุและโทรทัศน์				
6) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างวิทยุและโทรทัศน์				
7) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างยนต์				
8) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างไฟฟ้า				
9) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างก่อสร้าง				
10) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างตัดผม				
11) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเสริมสวย				
12) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างตัดเย็บเสื้อผ้า				
13) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างไม้				
14) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพช่างเย็บจักร				
อุตสาหกรรม				
15) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำกรอบรูป				
วิทยาศาสตร์				
16) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพทำอาหารขนม				
17) เนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพพิมพ์ดีด				
จ. <u>เรื่องกฎหมาย</u>				
1) เนื้อหาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง				
2) เนื้อหาเกี่ยวกับการซื้อขายที่ดิน				
3) เนื้อหาเกี่ยวกับการจำนองที่ดิน				
4) เนื้อหาเกี่ยวกับแรงงาน				
5) เนื้อหาเกี่ยวกับการแจ้งเกิด ตายและย้ายถิ่น				
6) เนื้อหาเกี่ยวกับกฎหมายจราจร				

ข้อความ	ระดับความต้องการ			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ต้องการ
3. <u>ความต้องการด้านการบริการสื่อ</u>				
1) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมเรื่องการ ผลิตสื่อที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน _____				
2) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมเรื่องการ ใช้สื่อในการปฏิบัติงาน _____				
3) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดมีหน่วยบริการสื่อ ประจำทุกอำเภอ _____				
4) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดหน่วยวัสดุ- ทัศนศึกษาเคลื่อนที่ให้บ่อยครั้งขึ้น _____				
5) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดบริการหมุนเวียน สื่อไปใช้ในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง _____				
6) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดการอบรมการ ผลิตรายการหอกระจายข่าวแก่ครูอาสาฯ และผู้ที่เกี่ยวข้อง _____				
7) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดอบรมการผลิตสื่อ พื้นบ้าน _____				
8) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดจัดหาสื่อที่จำเป็น ต่อการปฏิบัติงานให้มากขึ้น _____				
9) ต้องการให้ศูนย์ฯ จังหวัดพัฒนาคุณภาพของสื่อ ที่เข้ารับการปฏิบัติงานให้มากขึ้น _____				

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษา
โรงเรียน

คำชี้แจง ในการปฏิบัติงานของตัวท่านเอง ท่านมีปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงาน
อย่างไรบ้าง

4.1 ด้านชนิดของสื่อ

ปัญหา

ข้อเสนอแนะ

1) _____	1) _____
_____	_____
2) _____	2) _____
_____	_____
3) _____	3) _____
_____	_____

4.2 ด้านเนื้อหาของสื่อ

1) _____	1) _____
_____	_____
2) _____	2) _____
_____	_____
3) _____	3) _____
_____	_____

4.3 ด้านการบริการสื่อ

1) _____	1) _____
_____	_____
2) _____	2) _____
_____	_____
3) _____	3) _____
_____	_____

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น _____

ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

//////\\\\\\\

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายชาติรี ม่วงสว่าง

เกิดวันที่ 18 เมษายน 2508

สถานที่เกิด 68/1 หมู่ 6 ต.บางซุด อ.สรรคบุรี จ.ชัยนาท

ที่อยู่ปัจจุบัน 358 หมู่ 5 ถ.วันลูกเสือ ต.หนองครก อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 3

สถานที่ทำงาน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดศรีสะเกษ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2524 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนครูประชาสรรค์ จ.ชัยนาท

พ.ศ. 2527 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จ.ลพบุรี

พ.ศ. 2529 ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์
จ.นครสวรรค์

พ.ศ. 2531 การศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

พ.ศ. 2537 การศึกษาระดับปริญญาโท (เอกการศึกษาระดับปริญญาโท) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานรองครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทคัดย่อ
ของ
ชาตรี ม่วงสว่าง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2537

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการใช้สื่อและความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อ และเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนประเภทพื้นที่ปกติ จำนวน 190 คน ใน 10 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนใช้สื่อหนังสือพิมพ์รายวันมากที่สุด และโปสเตอร์เป็นสื่อที่ใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์มากที่สุด สื่อที่ใช้เพื่อให้ความรู้ ทางวิชาการมากที่สุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์รายวัน ส่วนสื่อที่ใช้เพื่อนันทนาการและบันเทิงมากที่สุด ได้แก่ หนังสือที่ให้ ความบันเทิง และสื่อที่ไม่ได้ใช้มากที่สุด ได้แก่ สไลด์ สำหรับเหตุผลที่ไม่ได้ใช้สื่อมากที่สุด เพราะไม่มีสื่อ

2. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีหรือได้รับสื่อมากที่สุดคือ แผ่นพับ สื่อที่นำไปใช้ประโยชน์มากที่สุดคือ แผ่นพับ ส่วนสื่อที่ต้องการมากที่สุดคือ เครื่องเล่นวีดีโอ

3. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนมีความต้องการสื่อในการปฏิบัติงานโดย ส่วนรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับความต้องการเป็นรายด้านปรากฏว่าทั้ง 3 ด้านมีความต้องการในระดับมาก

4. ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน และประสบการณ์การฝึกอบรมด้านสื่อแตกต่างกัน มีความต้องการสื่อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยรวมและรายด้าน

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสื่อในการปฏิบัติงานของครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ปัญหาด้านชนิดของสื่อ ได้แก่ สื่อประเภทแผ่นฟิล์ม แผ่นปลิวไม่เพียงพอ ใช้สื่อไม่เป็น และสื่อไม่มีคุณภาพ ปัญหาด้านเนื้อหาของสื่อ ได้แก่ เนื้อหาไม่สัมพันธ์กับความ

ต้องการของท้องถิ่น เนื้อหาไม่ทันสมัย และไม่ครอบคลุมพื้นที่ และปัญหาด้านการบริการสื่อ
ได้แก่ มีสื่อไม่เพียงพอ การจัดไม่ทั่วถึงการส่งข่าวล่าช้า ข้อเสนอแนะได้แก่ ควรมีสื่อเพียงพอ
สื่อควรมีสภาพดี ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เนื้อหาครอบคลุมพื้นที่ มีการ
หมุนเวียนและจัดส่งได้รวดเร็ว

NEED FOR MEDIA IN WORK UTILIZATION OF THE NONFORMAL EDUCATION
VOLUNTEER TEACHERS IN THE NORTHEAST

AN ABSTRACT
BY
CHARTREE MUANGSAWANG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

May 1994

The purposes of this research were to study and compare need for media in work utilization of the Nonformal Education volunteer Teachers in the Northeast according to the variables: education, work performance experience, and media training experience, and also to collect problems and suggestions about media in work utilization.

The samples comprised of 190 Nonformal Education volunteers in ten Provinces in the Northeast. Questionnaires were used as the instrument to collect data and Statistics used for data analyzing were frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test.

Major findings were as follows :-

1. Most of nonformal education volunteer used newspaper, at the highest rate. Medias used for public relations were poster, for intellectual knowledge were newspaper, and for recreation were book, Slide was the media that they hardly used. Reasons for not using was no media to provide.

2. Media that they had or recieved at the most was brochure, poster and also to utilized. Media needed was video-player.

3. Need for medias in work utilization as a whole and in each of the three aspects was at the high level.

4. There were no significant difference among the Nonformal Education volunteers with difference in education, work performance experience, and media training.

5. Problems and suggestions were divided into three areas. First, type of media was flip over and brochure were not enough. Second, content of media was not relevant to the local need, out of date and did not cover the area. Third, service was not thorough, there was no enough media and belated informing, the suggestions were media should be enough, in good condition, up to date, adjust to local need, cover the area, circulate, and fast delivery.